



# ATSARGOS KARININKŲ SAJUNGA

---

1 9 2 4 - 2 0 1 9

---

Vilnius, 2019

2-as papildytas leidimas

Atsakingasis redaktorius –  
Atsargos karininkų sąjungos pirmininkas  
dim. plk. Algimantas Vyšniauskas

Stilistės Lina Adomaitienė, Vida Česnulienė

Maketavo Violeta Pikčiūnaitė

ISBN 978-609-412-169-2

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama  
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos  
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Krašto apsaugos ministerija, 2019

© Atsargos karininkų sąjunga, 2019

# TURINYS

Kariuomenės vado įžanginis žodis .....	4
Įvadas .....	6
Atsargos karininkų sąjungos istorinė kronika .....	7
Atsargos karininkų sąjungos steigėjai .....	16
Atsargos karininkų sąjungos pirmininkai 1924–1940 .....	17
Atsargos karininkų sąjungos pirmininkai nuo 2006 .....	19
Pirmosios Lietuvos Respublikos karininkai AKS nariai .....	20
Pasipriešinimo okupacijai dalyviai AKS nariai .....	23
Atsargos karininkų sąjungos programa .....	24
Atsargos karininkų sąjungos įstatai .....	26
Atsargos karininkų sąjungos vėliavos nuostatai .....	38
Atsargos karininkų sąjungos nario, garbės nario ir rėmėjo pažymėjimų formos .....	43
Atsargos karininkų sąjungos nario ženklo statusas .....	44
Atsargos karininkų sąjungos garbės teismo nuostatai .....	46
Atsargos karininkų sąjungos medaliao statusas .....	50
Atsargos karininkų sąjungos veikla .....	52



Vienas iš būtinų demokratinės valstybės elementų yra daug nevyriausybiinių organizacijų ir aktyvi jų veikla. Visuomeniniais pagrindais besikuriančios organizacijos sudaro galimybę atsakingiems ir veikliems piliečiams burtis ir kartu spręsti tiek asmeninius, tiek valstybinius iššūkius, ieškoti naujų galimybių. Kaip tik tokiu tikslu 1924 m. ir buvo įkurta istorinė Atsargos karininkų sąjungos organizacija. Į atsargą išėję tuometės Lietuvos kariuomenės karininkai, susibūrę draugėn, stengėsi tautos labui panaudoti sukauptą patirtį populiarindami karinę tarnybą, ugdydami jaunuosius karininkus, taip pat, atsižvelgdami į Sąjungos narių poreikius, pagelbėjo vieni kitiems.

Džiugu, kad dabar veikianti Atsargos karininkų sąjunga, kuri jungia atkurtos Lietuvos kariuomenės atsargos ir dimisijos karininkus, stengiasi tęsti prieškariniu veikusios organizacijos priesakus. Ši nevyriausybinių asociacija sudaro galimybę aktyviems karininkams susitikti, diskutuoti, telktis bendriems darbams. Jos nariai kaip visuomeniniai stebėtojai kasmet dalyvauja organizuojant karo prievolinių atranką atsitiktine tvarka, išsako nuomonę viešose diskusijose patriotiniais ir pilietiniais klausimais, organizuoja karių vaikų stovyklas, jaunimo ugdymo paskaitas, pagerbia už Lietuvos laisvę žuvusių karių ir partizanų atminimą, budi Tuskulėnų Rimties parko kolumbariume.

Reikia tikėtis, kad organizacija turi perspektyvą, ypač į ją įsiliejus naujiems nariams – išėjusiems į atsargą karininkams, kurie turi ne tik nacionalinės, bet ir tarptautinės karinės patirties, yra susipažinę su NATO šalių nevyriausybinių organizacijų veikla. Naujų idėjų ir ryžto turintys nariai gali imtis įgyvendinti įvairius savivalbos, leidybos projektus ar šviesti piliečius, kaip demaskuoti priešišką šalių propagandą Lietuvos valstybės atžvilgiu.

Dėkoju visiems buvusiems ir esamiems organizacijos nariams už pilietinę iniciatyvą ir aktyvumą. Jūsų laikas ir darbai, skirti savanorystei, prisideda prie mūsų valstybės gynybos ir saugumo užtikrinimo. Jūs garbingai ir ištikimai tęsiate Tėvynei duotą kario priesaką: „Tėvynės labui“.



Lietuvos kariuomenės vadas  
generolas leitenantas Jonas Vytautas Žukas

---

# ĮVADAS

Atsargos karininkų sąjunga (AKS) yra pirmojoje Lietuvos Respublikoje veikusios Lietuvos kariuomenėje tarnavusių karininkų apolitinės sąjungos – **Atsargos karininkų sąjungos** – veiklos ir tradicijų tęsėja, naudoja jos vėliavą ir ženklą. AKS yra viena iš asociacijų, tiesiogiai prisidedančių prie krašto apsaugos sistemos (KAS) stiprinimo ir visuomenės rengimo gynybai. Vienas iš svarbiausių AKS tikslų – suvienyti visus Lietuvos Respublikos kariuomenės atsargos (rezervo) ir dimisijos karininkus. Siekama įgyvendinti šį tikslą, AKS palaiko glaudžius ryšius su KAS ir Lietuvos kariuomene.

Realizuodama savo tikslus ir įsipareigojimus, AKS atsakingai dalyvauja bendruose renginiuose, mokymuose, stebi Lietuvos Respublikoje vykdomus tarptautinius mokymus ar pratybas. Populiarina Lietuvos kariuomenės įvaizdį visuomenėje, puoselėja Lietuvos kariuomenės tradicijas. Rūpinasi su šalies gynyba susijusių iškilų asmenybių ir istorinių įvykių jamžinimu, atmintinų vietų ir paminklų priežiūra. Bendradarbiaudami su Lietuvos kariuomenės kariniais vienetais ir savivaldybėmis regionuose, AKS skyriai rūpinasi vaikų ir jaunimo socializacija, ugdo nacionalines vertybes, patriotiškumą ir pilietiškumą, organizuoja trumpalaikes sukarintas vaikų stovyklas. AKS nariai, dirbdami su jaunimu, populiarina Lietuvos visuomenės požiūrį į karinę tarnybą, skatina jaunimą karinę tarnybą Lietuvos kariuomenėje atlikti savanoriškai. AKS yra aktyvi nevyriausybiinių organizacijų, padedančių stiprinti valstybės gynybinius pajėgumus, koordinacinės tarybos (NOKT) narė. Kartu su NOKT ir Vilniaus karininkų ramove organizuoja svarbiausių Lietuvos valstybinių švenčių minėjimus, dalyvauja KAS ir Lietuvos kariuomenės organizuojamuose renginiuose.

Šis atnaujintas AKS leidinys apima 2010–2019 m. AKS veiklą ir išleidžiamas AKS 95-ųjų metinių minėjimo progą. Leidinio tikslas – populiarinti Atsargos karininkų sąjungą, supažindinti karininkiją su Sąjungos tikslais ir veikla. Jis skirtas tiems, kurie Lietuvos kariuomenėje tarnavo po Nepriklausomybės atkūrimo ir dabar yra atsargos (rezerve) ir dimisijos karininkai, taip pat ir karininkams, kurie tarnauja dabar ir ruošiasi išeiti į atsargą.

## ISTORINĖ KRONIKA

1923 m. antroje pusėje Lietuvos kariuomenėje pradėta mažinti karininkų. Ne mažai į atsargą paleistų karininkų ir karo valdininkų negalėjo rasti darbo, todėl jie ėmėsi kurti sąjungą, kuri padėtų išspręsti iškilusias problemas.

Sąjungos įkūrimo parengiamieji darbai prasidėjo 1923 m. lapkričio mėnesį. Ats. kpt. Stasys Skeberdis parengė įstatus, kurie 1923 m. lapkričio 20 d. buvo įteikti Kauno apskrities viršininkui su prašymu juos patvirtinti ir įregistruoti. Tačiau įstatai atmesti, nes juose nebuvo laikomasi kai kurių tokioms to meto organizacijoms keliamų reikalavimų.

Pertvarkant įstatus, buvo nutarta kurti tik Atsargos karininkų sąjungą, nors pagal pirmąjį įstatų variantą turėjo būti Atsargos karių sąjunga, t. y. į ją būtų galėję stoti ir išėję į atsargą kareiviai.

Naujai pertvarkytus įstatus pasirašė ats. karo valdininkas Jonas Mažylis, ats. vyr. ltn. Emilis Ferdinandas Šneideraitis, ats. kpt. Petras Šernas, ats. karo valdininkas Stasys Pranckūnas ir ats. kpt. Stasys Skerbedis.

1924 m. sausio 2 d. įstatai vėl buvo pateikti tvirtinti, kovo 2 d. patvirtinti ir įregistruoti.

Steigiamos Atsargos karininkų sąjungos pirmasis posėdis įvyko 1924 m. kovo 9 d. Buvo išrinkta laikinoji valdyba. Jos pirmininku tapo ats. kpt. Petras Šernas, sekretoriumi – ats. kpt. Stasys Skeberdis, išdininku – ats. karo valdininkas Stasys Pranckūnas, nariais – ats. vyr. ltn. Emilis Ferdinandas Šneideraitis ir ats. karo valdininkas Jonas Mažylis.

1924 m. balandžio 6 d. įvyko iškilmingas Atsargos karininkų sąjungos steigiamasis susirinkimas. Jame išrinkta Sąjungos vadovybė. Pirmininku vėl buvo išrinktas ats. kpt. Petras Šernas. Sąjungos nariais galėjo būti tarnavę Lietuvos kariuomenėje karininkai, karo gydytojai ir karo valdininkai.

Buvo parengtas skyrių darbo planas, pagal kurį skyriai buvo įpareigoti atlikti ne mažiau kaip nurodyta organizacinių, lavinamųjų ir kultūrinių darbų.

Buvo skyrių, kurie tenkinosi vykdyti tik minimalias planuose numatytas veiklos priemones, tačiau kai kurie iš jų dirbo gana energingai. Pvz., Kauno skyrius 1937 m. pradėjo leisti informacinį biuletinį, organizuoti paskaitas apie kariuomenės apginklavimą ir ūkio problemas, surengė keletą ekskursijų į kariuomenės padalinius:

jose susipažino su specialiais ginklais, stebėjo manevrus poligonuose, aplankė Širvintų-Giedraičių kautynių vietas.

Nuo 1938 metų šio skyriaus, pradėjusio glaudžiai bendradarbiauti su Kauno karininkų ramovės taryba ir remti vieniems kitus, veikla pasidarė dar intensyvesnė.

Kai kuriuose skyriuose buvo įsteigtos karinės, juridinės, ekonominės, kultūros ir propagandos ir sporto grupės.

Visi skyriai buvo užmezgę glaudžius ryšius su savo teritorijoje dislokuotomis įgulomis. Tose vietovėse, kur nebuvo karinių įgulų, Atsargos karininkų sąjungos narių poreikiams Sąjungos iniciatyva buvo įkurtos karinės bibliotekėlės.

Nuo 1935 m., kariuomenės vadu tapus generolui Stasiui Raštikiui, atsargos karininkams imta skirti kur kas daugiau dėmesio. 1935 m. vasario mėnesį kariuomenės vadas divizijų vadams nurodė radus galimybę į karinio parengimo darbą įtraukti atsargos karininkus ir suteikti jiems progą prisiminti primirštas karines žinias; atsargos karininkų skyrius skatino kviesti mokytis taktinių pratimų lauke ar dirbant su žemėlapiu, dalyvauti manevruose, paskaitose. Taip pat nurodyta atsargos karininkus skatinti dirbti Šaulių sąjungoje.

Matyt, toks įsakymas pasirodė Atsargos karininkų sąjungos skyrių veiklai provincijoje paskatinti.

Nuo 1938 m. gen. Stasio Raštikio įsakymu atsargos karininkas, pateikęs Atsargos karininkų sąjungos nario pažymėjimą, galėjo patekti į visus karinius dalinius ir jų renginius. Įgulų viršininkams buvo įsakyta paskirti po karininką ryšiams su vietos atsargos karininkais palaikyti, o ryšiams su Atsargos karininkų sąjungos centro valdyba palaikyti buvo paskirtas gen. št. plk. Antanas Šova.

1938 m. spalio mėn. gen. Stasys Raštikis įsakė, kad atsargos karininkų skyriai savo nariams organizuotų karinio rengimo kursus.

Sąjunga buvo užmezgusi ryšius su Čekoslovakijos ir Prancūzijos atsargos karininkų sąjungomis.

Sąjunga rūpinosi ir materialiniais narių poreikiais. Neturtingiems nariams skirdavo pašalpas, padėdavo įsidarbinti, buvo įkūrusi Smulkaus kredito draugiją, kuri išaugo į didesnį ekonominį vienetą ir Sąjungos nariams buvo nemažas ramstis. 1940 m. pradžioje jos apyvartinis kapitalas siekė 50 tūkst. litų.

1940 m. vasario 4 d., minint Sąjungos 15 metų sukaktį, Vilniuje įvykusiame visuotiniame skyrių suvažiavime dalyvavo ne tik kandidatai (1 atstovas nuo 10 narių), bet svečių teisėmis ir visi norintieji. Suvažiavimo išvakarėse Sąjunga turėjo 22 skyrius, kurie vienijo daugiau kaip 1000 narių.

Suvažiavimas įstatuose padarė keletą pakeitimų: centro valdybos sudėtį padidino nuo 4 iki 6 narių, atsargos karininkams aspirantams suteikė teisę dalyvauti Sąjungos veikloje ir būti išrinktiems į vadovybę. Sąjungos skyrių pirmininkus vėl nutarta ne skirti, bet rinkti. Be to, suvažiavimas pateikė keletą pasiūlymų, kaip gerinti karinį atsargos karininkų parengimą.

Suvažiavime ats. plk. Antanas Merkys atleistas iš Sąjungos pirmininko pareigų, nes būti Ministru Pirmininku ir Sąjungos pirmininku buvo sunku. Ats. plk. Antanas Merkys buvo išrinktas Sąjungos garbės nariu. Taip pat iškeltas sumanymas įsteigti atsargos karininkų korpusą.

Visą Sąjungos veiklos laikotarpį jos nariai aktyviai dalyvavo visuomeniniame Lietuvos gyvenime, buvo nuolatiniai įvairių švenčių dalyviai. Ypač aktyvūs jie buvo karinių žinių propagandos, kariuomenės ir visuomenės suartėjimo dienų renginiuose. Beveik visi Atsargos karininkų sąjungos nariai buvo ir Šaulių sąjungos nariai.

Atsargos karininkų sąjunga turėjo savo leidinį – žurnalą „Kardas“, kurio puslapiuose nemažai rašė apie savo organizacijos reikalus, taip pat kitomis temomis.

Sąjungos pirmininku buvo ats. kpt. Petras Šernas, ats. plk. Antanas Merkys, ats. brg. gen. Teodoras Daukantas, ats. gen. Lt. Julius Čaplikas, ats. plk. Pranas Bizokas, ats. plk. gydytojas Jurgis Žilinskas, ats. plk. Balys Giedraitis.

1940 m. birželio 14-ąją 23 val. SSRS Vyriausybė įteikė Lietuvai ultimatumą. Tai buvo tolygu agresijai. Naktį iš birželio 14-osios į 15-ąją vyko Lietuvos Vyriausybės posėdis. Jis baigėsi 7 val. ryto, nutarus priimti SSRS reikalavimus. Lietuvos Vyriausybė gėdingai kapituliavo, be karinio pasipriešinimo, be pareiškimo tautai apie Lietuvos valstybės okupavimą. Birželio 16–19 d. SSRS kariuomenė įžygiavo į Lietuvos teritoriją.

Lietuvos kariuomenė buvo pavadinta 29-uoju korpusu ir inkorporuota į Pabaltijo ypatingąją apygardą. Tų pačių metų birželį per 30 proc. karininkų išvežta į Sibirą. Atsargos karininkų sąjungos (ir kitų lietuviškų organizacijų) veikla okupantų reikalavimu buvo nutraukta.

Pirmoji Lietuvos Respublika buvo besikuriančios demokratijos valstybė. Jos Vyriausybė tik iš dalies atstovavo tautai, todėl Vyriausybės kapituliavimas nereiškė Lietuvos tautos kapituliavimo. Lietuva pradėjo visuotinį pasipriešinimą proletariato (tiksliau kriminalinių padugnių, vadinamų komunistais) diktatūros valstybei. Visi Lietuvos kariai, nepaisydami amžiaus ir sveikatos būklės, stojo į kovą su okupantais. AKS negalėjo veikti vien dėl to, kad atsargos karininkų nebuvo.

Į kovą įsitraukė visi karininkai, išskyrus dezertyrus. Atsisakymas kovoti reiškė tik vieną – perėjimą okupantų pusėn.

Penkiasdešimt metų vyko arši ir permaininga kova. Atvira kova ir dvasinis pasipriešinimas – malda lediniuose Sibiro karceriuose, Kūčių vakarienės uždangstytais langais, kaimo dainuška apie sribuką, slapta skaitoma Bažnyčios kronika. Nuo visiškos nežinios, nuo sutrikimo keičiantis okupantams, iki visuotinio suvokimo, virtusio galingu Sąjūdžiu, nušlavusiu SSRS. Buvo visko – ir pulkininko Kazio Škirpos vadovaujamas Lietuvos aktyvistų frontas, 1941 m. birželio 22 d. sukilimas ir laikinosios Vyriausybės sudarymas, ir gen. Povilo Plechavičiaus bandymas atkurti Lietuvos kariuomenę, ir dramatiškas Tėvynės apsaugos rinktinės likimas. Nejmanoma trumpai aprašyti Lietuvos partizanų žygdarbių, paminėsim tik šios kovos kulminaciją – 1949 m. vasario 16 d. politinę Lietuvos valstybės atkūrimo deklaraciją.

Lietuvių tautos kovą vainikavo 1990 m. kovo 11-osios Nepriklausomybės Aktas. Sąjūdis buvo Nepriklausomybės atkūrėjas. Kartu buvo atkurta Lietuvos valstybė ir Lietuvos kariuomenė. Iš Sąjūdžio gimė, šalia Sąjūdžio veikė partijos ir kitos organizacijos. Jų veikla prasminga ir atmintina tiek, kiek sutapo su Sąjūdžiu. Viena iš tokių organizacijų buvo Lietuvos atsargos karininkų sąjunga (LAKS).

Šios organizacijos pavadinime klaidingai parinktas žodis „atsargos“. Iki Lietuvos kariuomenės atkūrimo Lietuvos atsargos karininkų nebuvo – visų Lietuvos karininkų būseną galima apibrėžti „totaline moraline mobilizacija“. Tikslus LAKS pavadinimas būtų „Karininkų sąjūdis“. Įkurta 1989 m. LAKS savo esme buvo sąjūdietiška sovietinėje kariuomenėje tarnavusių lietuvių karininkų organizacija, kurios veikloje dalyvavo ir pirmosios Lietuvos Respublikos karininkai ir civiliai asmenys, sovietinius atsargos karininkų laipsnius įgiję baigę karines katedras.

Nebuvo Sąjūdyje direktyvų, centralizuotos valdžios, fiksuotos narystės. Viskas vyko spontaniškai, tarsi savaime. LAKS kūrėsi panašiai. Neteisūs tie, kurie teigia, kad LAKS įkūrė sovietiniai atsargos karininkai. Sovietiniai atsargos karininkai kūrė „Jedinstvą“, taip pat daugiataukstantinę Lietuvos piliečių, gaunančių Rusijos karininkų pensijas, organizaciją ir panašias prosovietines organizacijas. LAKS kūrė iš sovietinės kariuomenės atleisti aukštieji karininkai lietuviai, kuriems nebuvo užgesusi laisvos Lietuvos idėja ir kuriuos pabudino veiklai Sąjūdžio dvasia. Po kalėjimų, lagerių ir tremčių išlikusių pirmosios Lietuvos Respublikos leitenantų indėlis į LAKS neįkainojamas. Jie, gyvieji Lietuvos kariuomenės liudininkai, neleido LAKS užsisklęsti ir palaikė Lietuvos dvasią.

Ar LAKS pagrindinis tikslas buvo Lietuvos kariuomenės atkūrimas? Iš pradžių kaip ir pradinis Sąjūdis, teigęs nepriklausomybę TSRS sudėtyje, LAKS savo programoje įrašė tikslą kurti savarankišką nacionalinę kariuomenę Tarybinės armijos sudėtyje. Taigi jau įkūrimo momentu LAKS beviltiškai atsilieka, 1989 m. pabaigoje Sąjūdis atvirai deklaruoja – jokio savarankiškumo TSRS sudėtyje, tik visiška Lietuvos nepriklausomybė. Deja, Lietuvos kariuomenės atkūrimo tikslas taip ir liko daugeliui LAKS narių „vieša paslaptis“.

LAKS nebuvo gausi organizacija. Jau steigiamojoje konferencijoje nubyrėjo tie, kurie suprato, kad LAKS nebus sovietinės kariuomenės tradicijų garbintoja. Dalis nubyrėjo, kai aktyviausiems LAKS kūrėjams buvo atimtos karinės pensijos ir laipsniai. Kai kurie pritilo ir susigūžė, kad nenukentėtų jų pensijos, ir išdrąsėjo Lietuvai tapus solidžia valstybe. Spauldoje nebuvo daug rašoma apie LAKS. Okupuotoje Lietuvoje toks slaptumas ir dviprasmiškumas buvo pateisinamas, o po kovo 11-osios tai trukdė LAKS gyvuoti.

Žurnalas „Kardas“ neilgai priklausė LAKS. Po 1991 m. LAKS narys Antanas Martionis žurnalą ir vėliau įsteigtą leidyklą „Kardas“ įregistravo kaip savo nuosavybę. „Kardas“ tapo istorinės ir patriotinės minties žurnalu.

Daug krašto apsaugos sistemos kūrėjų nepriklausė LAKS, nors KAD kūrimosi pradžioje daug aukštųjų karininkų buvo LAKS nariai.

LAKS vadovybei ir aktyviausiems nariams perėjus į KAD, LAKS veikla praktiškai nutrūko. LAKS pirmininkui Stanislovui Kairiui ir kai kuriems kitiems karininkams savo asmenines ambicijas sprendžiant prisidengus LAKS vardu, 1990 m. pabaigoje išėjo KAD įsakymas, uždraudžiantis LAKS veiklą Krašto apsaugos departamente. Todėl 1991 m. organizuojant pagrindinį kariuomenės rezervą – Savanorių pajėgas – LAKS indėlis buvo itin mažas. Nors 1991 m. sausio–vasario mėnesiais LAKS, vadovaujama Stanislovo Kairio, dalyvavo Parlamento gynyboje, bet viskas buvo daroma slapta, kad tik nesužinotų KAD vadovybė, atsisakyta kartu su kitais Parlamento gynėjais priimti priesaiką.

1991 m. antroje pusėje LAKS liko tik pirmosios Lietuvos Respublikos karininkai, kurie dėl sveikatos ir garbingo amžiaus nebegalėjo įsitraukti į krašto apsaugą, ir buvę TSRS atsargos karininkai, kurie nepanoro pereiti į KAD sistemą. Pastarieji, nors ir turėdami aukštą karinį išsilavinimą ir patirtį, nepanoro imtis atsakomybės vadovauti LAKS veiklai. Vienu laikotarpiu LAKS pirmininku buvo p. Bronislovas Butkus, neturėjęs jokio karininko laipsnio.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba **1992 m. lapkričio 19 d.** priėmė istorinį LIETUVOS RESPUBLIKOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO AKTĄ, kuriame sakoma:

„Minėdama narsias Nepriklausomybės kovas ir dabarties savanorių pradėtą krašto apsaugos darbą, rūpindamasi Lietuvos žmonių saugia dabartimi ir ateitimi, Lietuvos Respublikos teritorijos ir valstybės sienos apsauga, vardan Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba šiuo aktu iškilmingai skelbia, **kad nuo šios dienos yra atkuriamą Lietuvos Respublikos kariuomenė.**“

Visuotinis karas dėl Lietuvos nepriklausomybės baigėsi. Lietuvą gina jos kariuomenė, kiti kariai yra **ATSARGOJE**. Atsiranda prielaidos atkurti Atsargos karininkų sąjungą. Būtų buvę teisinga ir garbinga, jei po 1992 m. lapkričio 19 d. akto apie kariuomenės atkūrimą paskelbimo LAKS būtų padėkojusi savo nariams už nuveiktą darbą ir nutraukusi veiklą.

1996 m. buvo priimta ir įregistruota nauja LAKS statuto redakcija, kurioje aptakiai ir dviprasmiškai apibrėžta narystė (LAKS Statutas, 3.2 p. *LAKS tikraisiais nariais gali būti Lietuvos piliečiai, turintys karininko laipsnį. LAKS pripažįsta visus atsargos (rezervo) šalies karininkus.*). Taip buvo įteisinta narystė tų Lietuvos piliečių, kurie su Lietuvos kariuomene neturėjo juridinio ryšio. LAKS nariai galėjo būti asmenys, kuriems buvo suteikti bet kokie sovietiniai karininkų laipsniai. Dalies LAKS narių (daugiausiai vilniečių) tokia padėtis netenkino. Prasidėjusi diskusija, kas gali būti LAKS nariu, virto bendru įsitikinimu, kad reikia LAKS reformuoti.

2001 m. įsteigtas LAKS Vilniaus apskrities skyrius juridinio asmens teisėmis. Priimtuose skyriaus nuostatuose apibrėžta nauja nario sąvoka (LAKS Vilniaus apskrities skyriaus nuostatai, 2001 m., 3.2 p. *Skyriaus tikraisiais nariais gali būti Lietuvos Respublikos piliečiai, turintys karininko laipsnį, esantys kariuomenės atsargoje (rezerve) arba dimisijoje.*). Nors nauja nario apibrėžtis taip pat gali būti dviprasmiška, bet nuostata, kad LAKS narys privalo būti kariuomenės (LIETUVOS) atsargoje arba dimisijoje, nepalieka galimybių LAKS nariais būti asmenims, nesantiems tokioje atsargoje (t. y. tik sovietinį laipsnį turintiems). Siūlomoms reformoms kategoriškai pasipriešino kiti LAKS skyriai, LAKS statute atsakyta keisti nario sąvoką. Kadangi LAKS statutas pagal tuomet galiojusį visuomeninių organizacijų įstatymą buvo aukštesnės organizacijos įstatai, todėl galiojo LAKS statutas, nes būta LAKS statuto ir LAKS Vilniaus apskrities skyriaus nuostatų neatitikimų.

2004 m. vasario 14 d. įsigaliojo Asociacijų įstatymas, pagal kurį visuomeninių organizacijų padaliniai tapo savarankiškais asociacijomis, t. y. jų įstatai galutinai

įsigaliojo. Buvo paruoštas įstatų pakeitimas, suvienodinantis LAKS ir Skyriaus įstatus, bet Skyriaus nariai balsų dauguma atmetė pasiūlymą keisti įstatus. LAKS Vilniaus apskrities skyriaus valdyba, atsižvelgdama į tai, kad pagal Krašto apsaugos įstatymą dėl amžiaus LAKS nariams, neįrašytiems į LR kariuomenės atsargą arba dimisiją, negali būti patvirtinti LR kariniai laipsniai, 2005 m. gegužės 3 d. nusprendė pašalinti iš LAKS Vilniaus skyriaus asmenis, neatitinkančius Skyriaus įstatų reikalavimų (61 LAKS narį), t. y. neturinčius LR karininko laipsnio.

2005 m. birželio 9 d. LAKS Vilniaus skyriaus narių susirinkime patvirtinta nauja įstatų redakcija, kurioje buvo patikslinta narystės sąvoka (LAKS Vilniaus apskrities skyriaus nuostatai, 2005 m., 16 p. *Skyriaus nariais gali būti Lietuvos Respublikos piliečiai, turintys Lietuvos kariuomenės atsargos (rezervo) arba dimisijos karininko laipsnį*). LAKS Centro valdyba, kitų LAKS skyrių spaudžiama, ultimatyviai pareikalavo pakeisti Skyriaus įstatus ir grąžinti pašalintus LAKS narius. LAKS Vilniaus apskrities skyrius, nesutikęs su LAKS Centro valdybos ultimatumu, 2006 m. gruodžio 4 d. susirinkime priėmė nutarimą nutraukti veiklą.

2006 m. lapkričio 4 d. atkurta Atsargos karininkų sąjunga (AKS), vienijanti Lietuvos kariuomenės atsargos karininkus. Steigiamajame susirinkime dalyvavo 17 steigėjų, buvę LAKS Vilniaus skyriaus nariai, nesutikę keisti AKS principinės nuostatos dėl narystės. Steigiamajam susirinkimui pirmininkavo dim. plk. Jonas Algimantas Paužolis. Pranešėjas ats. plk. Vitas Ravinskas papasakojo apie pirmojoje Lietuvos Respublikoje veikusią Lietuvos kariuomenės atsargos karininkų visuomeninę organizaciją – **ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGA**, supažindino su šios organizacijos įstatais, įregistruotais 1933 m. liepos 17 d. Kauno miesto ir apskrities viršininko raštiniėje, Draugijų rejestre Nr. 78. Pranešėjas pasiūlė tęsiant Lietuvos karininkijos tradicijas atkurti Atsargos karininkų sąjungą.

Steigiamasis susirinkimas:

- patvirtino AKS įstatus;
- AKS pirmininku išrinko dim. plk. Vitą Antaną Kelevišių;
- išrinko AKS valdybą: dim. plk. Vitą Antaną Kelevišių (AKS valdybos pirmininkas), dim. plk. Joną Algimantą Paužolį (AKS valdybos pirmininko pirmasis pavaduotojas), dim. plk. Vitą Ravinską (AKS valdybos pirmininko pavaduotojas), dim. plk. lt. Mindaugą Žibą, ats. mjr. Henriką Narščių (AKS valdybos sekretorius), ats. kpt. Loretą Martišienę;
- nustatė AKS mokesčius (pirmosios Lietuvos Respublikos karininkai nuo stojamojo ir metinio nario mokesčių atleisti).

AKS vėliava išausta pagal pirmosios Lietuvos Respublikos AKS vėliavą, saugomą Vytauto Didžiojo karo muziejuje, atkurtas pirmosios Lietuvos Respublikos AKS ženklas.

2007 m. sausio 18 d. įvyko neeilinis organizacinis AKS susirinkimas, kuriame patvirtintas AKS 2007 metų veiklos planas, išrinkta:

- AKS revizijos komisija: dim. kpt. Franciška Žinienė (AKS revizijos komisijos pirmininkė), dim. plk. lt. Juozas Kruopis ir ats. kpt. Jonas Žeruolis;
- AKS garbės teismas: dim. plk. Jonas Žylė (AKS garbės teismo pirmininkas), dim. plk. Norbertas Vidrinskas ir dim. plk. Alfonsas Svarinskas.

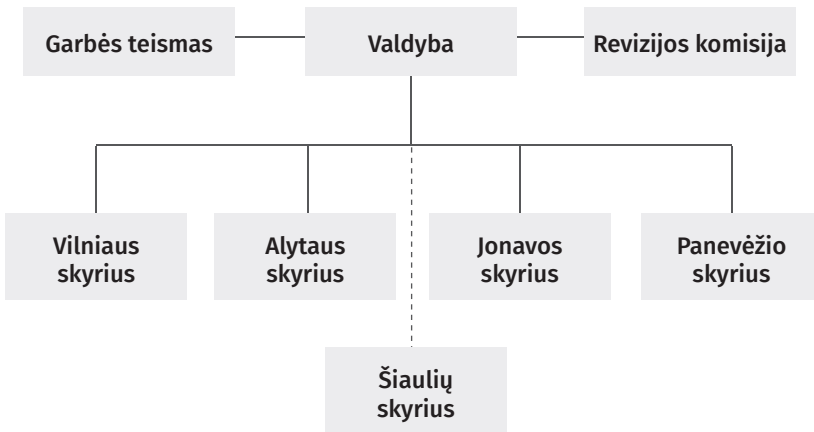
2007 m. įsteigtas AKS medalis, organizuota jo gamyba. 2007–2008 metais AKS išaugo iki 60 narių, organizuotos AKS grandys Alytuje ir Ukmergėje. 2010 m. birželio 18 d. įkurtas Panevėžio AKS skyrius. AKS narių skaičius perkopia 100. 2010 m. spalį vykusiame AKS suvažiavime išrinkta nauja AKS valdyba (pirmininkas – ats. plk. Romas Žibas). 2011 metais įkurtas Jonavos AKS skyrius. 2011 m. rugsėjo 16 d. įregistruoti atnaujinti AKS įstatai. 2013 m. AKS narių skaičius pasiekia 111 narių. 2013 m. spalio 30 d. AKS suvažiavime išrinkta nauja AKS valdyba. AKS pirmininku išrinktas ats. plk. Algimantas Vyšniauskas. 2014 m. balandžio 6 d. generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos konferencijų salėje iškilmingai paminėtos 90-osios AKS įkūrimo metinės.

2014 m. spalio 29 d. AKS suvažiavimas patvirtino naujus AKS stojamąjį ir metinį nario ir rėmėjo mokesčius – 10 eurų. Nustatė AKS narių – juridinių asmenų metinį mokestį. Po 2 eurų nuo kiekvieno to juridinio asmens (AKS skyriaus) nario, esančio narių sąrašuose finansinių metų pradžioje.

**Suvažiavimo protokolas 2014-10-29 Nr. P-15, Vilnius**

2015 m. gruodžio 16 d. pirmą kartą su Lietuvos kariuomene buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis, kuri du kartus buvo pratęsta. 2019 m. vasario 27 d. su Lietuvos kariuomene atnaujinta ir pasirašyta bendradarbiavimo sutartis. Dabartinę AKS sudaro AKS valdyba, AKS garbės teismas, AKS revizijos komisija ir keturi juridiniai asmenys (AKS skyriai). Parengti dokumentai įsteigti AKS skyrių Šiauliuose. 2019 metų pradžioje AKS yra 115 narių. AKS valdyba kartą per mėnesį renkasi į posėdžius, kuriuose sprendžiami svarbūs AKS veiklos organizavimo ir vykdymo klausimai. AKS nariai sveikinami jubiliejų proga, neįgalūs AKS nariai lankomi namuose. Organizuotas mirusių AKS narių pagerbimas.

### Atsargos karininkų sąjungos struktūra



---

ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGOS

# STEIGĖJAI



Iš kairės: stovi – ats. mjr. Mindaugas Šidagis, dim. plk. lt. Antanas Gasparas, dim. kpt. Julius Šidagis, dim. plk. Jonas Žylė, dim. plk. lt. Rimantas Romualdas Šiukščius, dim. plk. lt. Algimantas Celiešius, dim. mjr. Romualdas Malinauskas, ats. mjr. Henrikas Narščius; sėdi – dim. plk. lt. Mindaugas Žibas, dim. kpt. Palma Šutinytė, dim. plk. Vitas Ravinskas, dim. plk. Vitas Antanas Kelevišius, dim. plk. Jonas Algimantas Paužolis, ats. kpt. Loreta Martišienė, dim. plk. lt. Juozas Banikonis.  
Nuotraukoje nėra dim. plk. Norberto Vidrinsko ir dim. mjr. Stasio Zaikausko.



**Kapitonas Petras Šernas**  
1886–1945



**Pulkininkas Antanas Merkys**  
1887–1955  
AKS pirmininkas 1936–39  
LCVA. P-12476



**Brigados generolas  
Teodoras Daukantas**  
1884–1960  
LCVA. P-20456



**Generolas leitenantas Julius Čaplikas**  
1888–1941  
LCVA. P-15160



**Pulkininkas Pranas Bizokas**  
1882–1958



**Pulkininkas, gydytojas Jurgis Žilinskas**  
1885–1957  
LCVA. P–8991



**Pulkininkas Balys Giedraitis**  
1890–1941



**Pulkininkas Vitas Antanas  
Kelevišius**  
AKS pirmininkas 2006–2010



**Pulkininkas Romas Žibas**  
AKS pirmininkas 2010–2013



**Pulkininkas Algimantas  
Vyšniauskas**  
AKS pirmininkas nuo 2013



**Dim. mjr. Augustas Bernadišius**

1909–2014



**Dim. plk. ltn. Kazys Ambrozaitis**

1911–2017



**Dim. kpt. Vytautas Micevičius**

1912–2008



**Dim. ltn. Viktoras Ašmenskas**

1912–2016



**Dim. kpt. Julius Šidagis**

1915–2009



**Dim. ltn. Kazys Paltanavičius**

1916–2007



**Dim. mjr. Marijonas Stankevičius**

1916–2007



**Dim. ltn. Petras Vytautas Gurevičius**

1919–2012



**Dim. plk. ltn. Stasys Martinėnas**

1913–2009



**Dim. ltn. Aleksandras Šleinyš**

1914–2012



**Dim. ltn. Viktoras Alekna**

1915–2008



**Dim. mjr. Stasys Zaikauskas**

1915–2012

PIRMOSIOS LIETUVOS RESPUBLIKOS KARININKAI AKS NARIAI

---



**Dim. kpt. Eduardas Budreika**

1919–2007



**Dim. vyr. ltn. Kazimieras  
Gediminas Ruzgys**

1920–2015

PASIPRIEŠINIMO OKUPACIJAI DALYVIAI AKS NARIAI

---



**dim. plk. Alfonsas Svarinskas**

Pirmasis atkurtos Lietuvos  
kariuomenės vyriausiasis kapelionas  
1925–2014



**dim. mjr. Eligijus Smetona**

Lietuvos partizanas  
1924–2009

ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGOS

# PROGRAMA

## I. SIEKTI ISTORINĖS TIESOS

- Kaupti karinės istorinės literatūros biblioteką, teikiant prioritetą Lietuvos valstybės ir jos kariuomenės istorijai.
- Kaupti karinę istorinę vaizdo medžiagą, teikiant prioritetą Lietuvos valstybės ir jos kariuomenės istorijos dokumentiniams filmams.
- Kaupti fotodokumentus, susijusius su Lietuvos kariuomenės istorija.
- Rinkti atsiminimus apie Lietuvos kariuomenę, teikiant prioritetą karininkų, dalyvavusių atkūriant Lietuvos kariuomenę, atsiminimams.
- Rengti ir leisti Lietuvos kariuomenės istorijai skirtus leidinius – knygas, vaizdo ir fotografijų rinkinius ir kita.
- Aktyviai dalyvauti vertinant kitų autorių leidinius apie Lietuvos kariuomenės istoriją.
- Ruošti paskaitų, populiarinančių Lietuvos kariuomenės istoriją, ciklą, skaityti jas visuomenei.

## II. PROPAGUOTI KARININKO PROFESIJĄ

- Padėti auklėti jaunimą patriotine dvasia, rengti jį ginti tėvynę.
- Siekti įgyvendinti mokyklose pradinio karinio patriotinio auklėjimo programas, aktyviai dalyvauti tame procese.
- Organizuoti ir vadovauti mokyklose būreliams, jungiančius jaunuolius, siekiančius karininko karjeros (jaunuosius šaulius).
- Patariamąjį balsą teise dalyvauti komisijų, atrenkančių jaunuolius karinei tarnybai ir karo mokslui, darbe.

## III. RŪPINTIS IŠĖJUSIAIS Į ATSARGĄ KARININKAIS

- Palaikyti ryšius su išėinančiais į atsargą karininkais, padėti psichologiškai pasiruošti gyvenimo būdo pasikeitimui, išėinant iš tarnybos į atsargą.
- Palaikyti ryšius su darbdavių asociacijomis (atskirais darbdaviais), siekiant nustatyti laisvas darbo rinkos sritis, tinkančias karininkams, aktyviai dalyvauti jas formuojant.

- Informuoti atsargos karininkus apie tinkamas laisvas darbo vietas.
- Dalyvauti organizuojant karininkų perkvalifikavimo kursus.
- Padėti integruotis visuomenėje karininkams, išėjusiems į atsargą dėl invalidumo.
- Remti garbingo amžiaus dimisijos karininkus, lankyti neįgaluosius namuose.
- Palaikyti ryšius su karininkais, kurie dėl įvairių priežasčių nedalyvauja AKS veikloje, sveikinti valstybės ir kariuomenės švenčių proga, informuoti apie AKS veiklą, kviešti į renginius.

#### **IV. PALAIKYTI RYŠIUS SU KARINIAIS DALINIAIS**

- Siekti, kad kariniuose daliniuose lankytųsi jų dislokacijos regione gyvenantys AKS nariai.

#### **V. PLĖSTI AKS VEIKLĄ**

- Siekti, kad į atsargą išėjusę karininkai aktyviai dalyvautų AKS veikloje.
- Prie kiekvienos įgulos įsteigti AKS padalinį.

#### **VI. GERBTI MIRUSIŲ KARININKŲ ATMINIMĄ**

- Rūpintis garbingu atsisveikinimu su mirusiais savo nariais ir kitais Lietuvos kariuomenės atsargos karininkais ir palaidojimu.
- Rūpintis Lietuvos kariuomenės atsargos karininkų atminimo išsaugojimu.
- Rūpintis Lietuvos kariuomenės karininkų laidojimo vietomis.

#### **VII. UGDYTI PILIETIŠKUMĄ**

- Su savo atributika dalyvauti valstybės ir kariuomenės šventėse ir minėjimuose.

ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGOS

# ĮSTATAI

## I. BENDROJI DALIS

1. ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGA (toliau – AKS) yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio teisinė forma – asociacija.
2. AKS veikia laikydamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas), Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo (toliau – Asociacijų įstatymas) ir kitų įstatymų, Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų ir savo veiklą grindžia šiais įstatais.
3. AKS yra Pirmojoje Lietuvos Respublikoje veikusios Lietuvos kariuomenėje tarnavusių karininkų apolitinės sąjungos – „Atsargos Karininkų Sąjunga“ – veiklos ir tradicijų tęsėja, naudoja jos ženklą ir vėliavą.
4. AKS yra viena iš asociacijų, tiesiogiai prisidedančių prie krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir visuomenės parengimo gynybai.
5. AKS buveinės adresas keičiamas AKS valdybos sprendimu.

## II. AKS VEIKLOS TIKSLAI IR TEISĖS

6. AKS veiklos tikslai yra:
  - 6.1. saugoti ir ginti Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę;
  - 6.2. jungti visus Lietuvos Respublikos kariuomenės atsargos (rezervo) ir dimisijos karininkus į vieną bendrą šeimą;
  - 6.3. rūpintis narių socialiniais, kultūriniais ir kariškais reikalais; šviesti ir informuoti visuomenę apie Lietuvos saugumo ir gynybos politiką, Lietuvos kariuomenę ir jos vaidmenį užtikrinant šalies saugumą, dalyvauti radijo ir televizijos laidose, skelbti spaudoje straipsnius karine tematika;
  - 6.4. rūpintis Lietuvos kariniu-gynybinio paveldu ir apsauga, iškilių asmenybių ir istorinių įvykių įamžinimu ir pagerbimu;
  - 6.5. rūpintis vaikų ir jaunimo socializacija, ugdyti nacionalines vertybes ir pilietiškumą.
  - 6.6. ugdyti pilietinę visuomenę, kelti jos sąmoningumą.
7. Įgyvendindama veiklos tikslus, AKS glaudžiai bendradarbiauja su krašto apsaugos sistemos institucijomis.

8. AKS turi teisę:

- 8.1. įstatymų nustatyta tvarka gauti paramą;
- 8.2. pirkti ar kitaip įsigyti savo veiklai reikalingą turtą, steigti rėmimo fondus;
- 8.3. realizuodama savo tikslus, vykdyti tokias veiklos rūšis (skliausteliuose veiklos rūšių numeracija pagal Statistikos departamento generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DJ-226 patvirtintą Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių):
  - 8.3.1. profesinių narystės organizacijų veikla (94.12);
  - 8.3.2. knygų leidyba (58.11);
  - 8.3.3. laikraščių leidyba(58.13);
  - 8.3.4. žurnalų ir periodinių leidinių leidyba (58.14);
  - 8.3.5. kita leidyba (58.19);
  - 8.3.6. kitas, niekur nepriskirtas švietimas (85.59).

**III. AKS NARIŲ TEISĖS IR PAREIGOS**

9. AKS nariai yra:

- 9.1. fiziniai asmenys (toliau – aktyvieji nariai);
- 9.2. juridiniai asmenys (toliau – Skyriai);
- 9.3. garbės nariai (fiziniai arba juridiniai asmenys).

10. AKS narys turi šias teises:

- 10.1. dalyvauti ir balsuoti AKS suvažiavime;
- 10.2. Civilinio kodekso nustatyta tvarka sudaryti sutartį dėl bendro balsavimo AKS suvažiavimuose (konferencijose) arba perleisti atstovavimo ir (arba) teisę balsuoti AKS suvažiavimuose (konferencijose) kitiems AKS nariams ir nustatyti balsavimo (atstovavimo) teisės įgyvendinimo tvarką ir būdus;
- 10.3. dalyvauti AKS konferencijose su patariamąjo balso teise;
- 10.4. būti išrinktas į AKS valdymo organus;
- 10.5. teikti pasiūlymus kaip gerinti AKS veiklą;
- 10.6. kitas Asociacijų įstatyme nustatytas teises.

11. Aktyvusis narys turi dar šias teises:

- 11.1. būti išrinktas delegatu į AKS konferencijas;
- 11.2. būti kurio nors AKS padalinio nariu ir nustatyta tvarka pereiti į kitą padalinį;
- 11.3. gauti AKS nario pažymėjimą ir AKS ženklą;

- 11.4. sustabdyti narystę AKS, jei tarnyba ar kitos aplinkybės nesuderinamos su AKS veikla;
12. Skyrius turi dar šias teises:
  - 12.1. dalyvauti ir balsuoti AKS konferencijose;
  - 12.2. siūlyti kandidatus į AKS kolegialių valdymo ir kitų organų narius;
  - 12.3. gauti AKS nario liudijimą;
13. Aktyvusis narys privalo:
  - 13.1. laikytis Lietuvos karių etikos kodekso ir šių įstatų;
  - 13.2. vykdyti AKS valdymo organų sprendimus;
  - 13.3. ginti Lietuvos karininko, AKS nario garbę, visur ir visuomet garbingai atstovauti AKS;
  - 13.4. kasmet mokėti AKS nario mokestį;
  - 13.5. grąžinti AKS aktyviojo nario pažymėjimą, jei yra pašalintas iš AKS.
14. Skyrius privalo:
  - 14.1. laikytis šių įstatų;
  - 14.2. vykdyti AKS valdymo organų sprendimus;
  - 14.3. kasmet mokėti AKS juridinio asmens nario mokestį.

#### **IV. STOJAMŪJŲ ĮNAŠŲ, NARIŲ IR RĖMĖJŲ MOKESČIŲ MOKĖJIMO TVARKA**

15. Stojamojo įnašo, Skyriaus, aktyviojo nario ir rėmėjo metinio mokesčio dydis nustatomas AKS suvažiavimo sprendimu.
16. Kol AKS suvažiavimas patvirtina stojamojo įnašo, Skyriaus, aktyviojo nario ir rėmėjo metinio mokesčio dydį, galioja anksčiau patvirtintas stojamojo įnašo, Skyriaus, aktyviojo nario ir rėmėjo metinio mokesčio dydis.
17. Stojamuosius įnašus, Skyriaus, aktyviojo nario ir rėmėjo metinius mokesčius Skyriai, aktyvieji nariai ir rėmėjai gali mokėti nuo einamųjų metų pradžios į AKS sąskaitą banke arba AKS išdininkui, kuris, priimdamas mokesčius (įnašus), išduoda dokumentą, patvirtinantį kad sumokėtus mokestis (įnašas) sumokėtas.
18. Aktyviusius narius, kurie sustabdė narystę AKS, arba kuriems reikalinga materialinė pagalba, taip pat Skyrius AKS valdyba gali visiškai ar iš dalies atleisti nuo metinio aktyviojo nario arba Skyriaus mokesčio mokėjimo.
19. AKS garbės nariai nei stojamojo įnašo, nei nario metinio mokesčio nemoka.

**V. NAUJŲ NARIŲ PRIĖMIMO, NARIŲ IŠSTOJIMO IR PAŠALINIMO IŠ AKS TVARKA IR SĄLYGOS**

20. Aktyviaisiais nariais negali būti asmenys, kurie veikė arba veikia siekdami prievarta nuversti ar pakeisti Lietuvos Respublikos konstitucinę santvarką, teistieji už nusikaltimus ir tarnavusieji kitų šalių represinėse struktūrose, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus pripažintose nusikalstamomis organizacijomis.
21. Aktyviaisiais nariais gali būti asmenys, turintys Lietuvos kariuomenės atsargos (rezervo) arba dimisijos karininko laipsnį.
22. Aktyvieji nariai priimami, šalinami, arba svarstomi jų narystės sustabdymo ir išstojimo iš AKS prašymai, AKS valdybos posėdžiuose. Priimamam į aktyviuosius narius asmeniui dalyvauti AKS valdybos posėdyje būtina, jei šis asmuo gyvena Vilniuje.
23. Asmuo, norintis tapti AKS aktyviuoju nariu, AKS valdybai pateikia:
  - 23.1. prašymą;
  - 23.2. atsargos karininko pažymėjimo kopiją arba dokumentų, patvirtinančių asmens tapatybę ir turimą karininko laipsnį, kopijas;
  - 23.3. dvi fotonuotraukas;
  - 23.4. nustatytos formos anketą.
24. AKS valdybai priėmus sprendimą dėl priėmimo į AKS, asmuo tampa AKS nariu, kai sumoka stojamąjį įnašą.
25. AKS aktyvusis narys, šiurkščiai pažeidęs Lietuvos karių etikos kodekso, AKS įstatų reikalavimus, nevykdantis AKS valdymo organų sprendimų arba nesumokėjęs AKS nario mokesčio be pateisinamų priežasčių daugiau kaip šešis mėnesius nuo praėjusių metų pabaigos, AKS valdybos sprendimu gali būti pašalintas iš AKS.
26. Skyriais gali būti juridiniai asmenys, kurių nariais yra Lietuvos kariuomenės atsargos (rezervo), arba dimisijos karininkai. Skyrių veiklos tikslai turi atitikti AKS veiklos tikslus.
27. Juridinis asmuo, norintis stoti į AKS, AKS valdybai pateikia:
  - 27.1. visuotinio narių susirinkimo nutarimą dėl įstojimo į AKS;
  - 27.2. savo įstatų ir registravimo pažymėjimo kopijas.
28. AKS valdybai priėmus sprendimą dėl priėmimo į AKS, juridinis asmuo tampa AKS nariu – Skyriumi.

29. Skyrius, šiurkščiai pažeidęs AKS įstatų reikalavimus arba AKS valdymo organų sprendimus, arba be pateisinamų priežasčių daugiau kaip šešis mėnesius nuo praėjusių metų pabaigos nesumokėjęs AKS nario mokesčio, AKS valdybos sprendimu gali būti pašalintas iš AKS.
30. AKS garbės nariais gali būti:
  - 30.1. Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie ypatingu darbu arba ginklu yra prisidėję prie kovų už Lietuvos nepriklausomybę;
  - 30.2. ypatingais darbais AKS pasižymėję fiziniai arba juridiniai asmenys.
31. AKS garbės nariai tvirtinami AKS valdybos posėdžiuose. Svarstomam kandidatui į AKS garbės narius dalyvauti AKS valdybos posėdyje nebūtina.
32. Prieš tvirtinant fizinį asmenį AKS garbės nariu, AKS valdybai turi būti pateikta:
  - 32.1. nustatytos formos teikimas, pasirašytas penkių AKS narių;
  - 32.2. dvi fotonuotraukos;
  - 32.3. užpildytą nustatytos formos anketą.
33. AKS garbės narystė gali būti atimta tik AKS visuotinio narių susirinkimo sprendimu.
34. AKS garbės narys gali atsisakyti AKS garbės narystės raštu pateikęs prašymą AKS valdybai.

### VI. RĖMĖJAI

35. AKS rėmėjais gali būti visi Lietuvos Respublikos piliečiai arba juridiniai asmenys, pripažįstantieji AKS įstatus.
36. AKS rėmėjai priimami, šalinami, svarstomi jų išstojimo iš AKS rėmėjų prašymai, AKS valdybos posėdžiuose. Priimamam į AKS rėmėjus asmeniui arba jo atstovui būtina dalyvauti AKS valdybos posėdyje.
37. Fizinis asmuo, norintis būti AKS rėmėju, AKS valdybai pateikia:
  - 37.1. prašymą;
  - 37.2. asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją;
  - 37.3. dvi fotonuotraukos;
  - 37.4. nustatytos formos anketą.
38. Juridinis asmuo, norintis būti AKS rėmėju, AKS valdybai pateikia:
  - 38.1. prašymą;
  - 38.2. savo įstatų ir registravimo pažymėjimo kopijas.
39. AKS rėmėjai patarimojo balso teise gali dalyvauti AKS susirinkimuose ir konferencijose.

- 40. AKS rėmėjams AKS patvirtinta tvarka gali būti išduodami pažymėjimai.
- 41. AKS rėmėjas, pažeidęs AKS įstatų reikalavimus arba nesumokėjęs AKS rėmėjo mokesčio be pateisinamų priežasčių daugiau kaip šešis mėnesius nuo praėjusių metų pabaigos, AKS valdybos sprendimu gali būti pašalintas iš AKS.

## VII. AKS VALDYMAS

- 42. AKS organai yra:
  - 42.1. AKS suvažiavimas, turintis visas visuotinio narių susirinkimo teises;
  - 42.2. AKS konferencija – AKS organas, turintis dalį visuotinio narių susirinkimo teisių.
- 43. AKS valdymo organai yra:
  - 43.1. vienasmenis valdymo organas – AKS pirmininkas;
  - 43.2. kolegialus valdymo organas – AKS valdyba.
- 44. Kiti AKS kolegialūs organai yra:
  - 44.1. AKS garbės teismas;
  - 44.2. AKS revizijos komisija.

## VIII. AKS SUVAŽIAVIMAS

- 45. AKS suvažiavimas:
  - 45.1. vertina AKS valdymo ir kitų kolegialių organų ataskaitas;
  - 45.2. nustato AKS valdybos narių skaičių;
  - 45.3. nustato AKS kitų kolegialių organų narių ir kandidatų į narius skaičių;
  - 45.4. renka 3 metų kadencijai ir atšaukia AKS valdymo organų narius;
  - 45.5. renka 3 metų kadencijai ir atšaukia AKS kitų kolegialių organų narius ir kandidatus į narius;
  - 45.6. prireikus papildo AKS valdymo ir kitų kolegialių organų sudėtį;
  - 45.7. nustato AKS aktyvių narių ir rėmėjų stojamųjų įnašų dydį ir Skyrių, aktyviųjų narių ir rėmėjų metinių mokesčių dydį;
  - 45.8. priima sprendimus dėl stojimo į tarptautines organizacijas;
  - 45.9. keičia AKS įstatus, priima sprendimus dėl AKS pertvarkymo ar veiklos nutraukimo.
- 46. AKS suvažiavimas šaukiamas kasmet.
- 47. Neeilinį AKS suvažiavimą gali šaukti AKS valdyba savo sprendimu arba ne mažiau kaip vieno trečdalis AKS narių arba dviejų Skyrių reikalavimu.

48. AKS valdyba privalo ne vėliau kaip mėnuo prieš AKS suvažiavimą (kasmetinį, neeilinį arba pakartotinį) išsiųsti pakvietimus garbės nariams, Skyriams, poskyriams, grandims ir grupėms, nurodyma suvažiavimo datą, vietą ir dienotvarkę.
49. AKS suvažiavime sprendžiamojo balso teisę turi visi AKS nariai. Vienas narys (aktyvusis narys, Skyrius arba garbės narys) suvažiavime turi vieną balsą. AKS suvažiavimo dalyvis gali atstovauti iki 5 AKS narių. Sprendimą AKS nariui atstovauti AKS suvažiavime kitiems AKS nariams priima AKS valdyba. Kiekvienas AKS nariams atstovaujantis asmuo turi tiek balsų, keliems AKS nariams jis atstovauja.
50. AKS suvažiavimas gali priimti sprendimus, kai jame dalyvauja (atstovaujama) daugiau kaip 1/2 AKS narių. AKS narys, Civilinio kodekso nustatyta tvarka teisę atstovauti suvažiavime perleidęs kitam AKS nariui, įskaitomas kaip dalyvaujantis, jei suvažiavime dalyvauja asmuo, gavęs iš jo tokią teisę. AKS suvažiavimo sprendimas priimamas Asociacijų įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka. Tais atvejais, kai renkami ar atšaukiami valdymo arba kitų kolegialių organų nariai, sprendimams priimti reikia ne mažiau kaip 3/4 suvažiavime dalyvaujančių (atstovaujamų) AKS narių balsų.

### **IX. AKS KONFERENCIJA**

51. AKS konferencija turi teisę:
  - 51.1. rinkti iki 3 metų kadencijai ir atšaukti ne daugiau kaip trečdalį AKS valdybos narių, išskyrus AKS pirmininką;
  - 51.2. rinkti iki 3 metų kadencijai ir atšaukti AKS kitų kolegialių organų narius ir kandidatus į narius;
  - 51.3. spręsti kitus su AKS veikla susijusius klausimus.
52. AKS konferencijai taikomi nustatyti asociacijos organui, turinčiam dalį visuotinio narių susirinkimo teisių, apribojimai.
53. AKS konferencijos sprendimai turi AKS suvažiavimo galią.
54. AKS konferenciją gali šaukti AKS valdyba savo sprendimu. Deleгатų skaičių nustato AKS valdyba. AKS valdyba ne vėliau kaip prieš mėnesį išsiunčia pakvietimus garbės nariams, Skyriams, poskyriams, grandims ir grupėms, nurodyma AKS konferencijos datą, vietą ir dienotvarkę.
55. AKS valdybos kviesti asmenys, jeigu jie nėra AKS nariai, gali dalyvauti AKS konferencijoje be balso teisės.

56. AKS konferencija gali priimti sprendimus, kai joje dalyvauja delegatai, atstovaujantys daugiau kaip 1/2 AKS narių. AKS konferencijos sprendimas, išskyrus atvejus, kai renkami valdymo ir kitų kolegialių organų nariai, laikomas priimtu, kai už jį balsavo daugiau „už“ negu „prieš“ (susilaikiusieji laikomi balsavime nedalyvavusiais). Kai renkami valdymo arba kitų kolegialių organų nariai, sprendimams priimti reikia ne mažiau kaip pusės AKS narių pagal sąrašą balsų skaičiaus.

#### X. AKS PIRMININKAS

57. AKS pirmininkas:

57.1. veikia AKS vardu, kai sprendžiami klausimai su kitais asmenimis ne AKS nariais, taip pat sudaro sandorius AKS vardu;

57.2. organizuoja AKS valdybos darbą, kviečia posėdžius;

57.3. priima į darbą ir atleidžia darbuotojus, sudaro su jais darbo sutartis;

57.4. tvarko AKS narių sąrašą;

57.5. teikia AKS narius apdovanoti, paremti, taip pat skatina nusipelnčius narius;

57.6. disponuoja AKS lėšomis ir kitu turtu nustatyta tvarka, tvarko sąskaitas, tvirtina dokumentus Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka;

57.7. rengia ir pateikia AKS suvažiavimui AKS veiklos ataskaitą;

57.8. teikia priimtus AKS įstatų pakeitimus ir papildymus registruoti juridinių asmenų registre;

57.9. skelbia ar organizuoja viešosios informacijos paskelbimą;

57.10. organizuoja savanoriškus darbus Vyriausybės nustatyta tvarka.

58. AKS pirmininkas atsako:

58.1. už finansinės atskaitomybės sudarymą;

58.2. už duomenų ir dokumentų pateikimą juridinių asmenų registrai;

58.3. už pranešimą AKS nariams apie esminius įvykius, turinčius reikšmės AKS veiklai;

58.4. už AKS veiklos organizavimą;

58.5. už AKS narių apskaitą;

58.6. už AKS vėliavos apsaugą;

58.7. už AKS turto ir viso kito, kas susiję su AKS veikla, tvarkymą;

58.8. už dokumentų ir kitos informacijos apie AKS turtą ir veiklą saugojimą taip, kad kiekvienas turintis teisinį interesą asmuo bet kada galėtų gauti visapusišką informaciją apie AKS turtines teises ir pareigas.

59. AKS suvažiavime renkant AKS valdymo organus naujai kadencijai, pirmiausia renkamas AKS pirmininkas. Teisę siūlyti AKS pirmininko kandidatūrą turi AKS valdyba ir AKS narių grupės (ne mažesnės kaip 5 nariai). Ta pačia tvarka AKS suvažiavimui siūloma patvirtinti AKS pirmininką eiti pareigas iki kadencijos pabaigos vietoj nesančio.
60. Teisę siūlyti AKS suvažiavimui atstatydinti AKS pirmininką turi AKS valdyba ir AKS narių grupės (ne mažesnės kaip 5 nariai).
61. AKS pirmininką pripažinus neveiksniu, ribotai veiksniu, nežinia kur esančiu ar mirusiu, arba jam pateikus AKS valdybai prašymą savo noru ištotti iš AKS narių arba atsistatydinti iš AKS pirmininko pareigų:
  - 61.1. AKS valdyba šių aplinkybių paaiškėjimo (prašymo įteikimo) dieną privalo nustatyta tvarka sustabdyti jo įgaliojimus disponuoti AKS lėšomis ir kitu turtu, tvarkyti sąskaitas, tvirtinti dokumentus Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir paskirti vieną iš valdybos narių laikinai eiti AKS pirmininko pareigas ir suteikti jam AKS pirmininko įgaliojimus;
  - 61.2. AKS revizijos komisija per dešimt dienų privalo atlikti AKS lėšų ir išlaidų reviziją, patikrinti jų panaudojimo tikslingumą, o revizijos išvadas pateikia AKS valdybai;
  - 61.3. nustačius finansinius ir kitokius pažeidimus, AKS valdyba veikia Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

### **XI. AKS VALDYBA**

62. AKS valdyba:
  - 62.1. renka AKS pirmininko pavaduotojus ir sekretorius;
  - 62.2. tvirtina AKS išdininką;
  - 62.3. tvirtina AKS valdybos narių funkcijas;
  - 62.4. priima sprendimus dėl filialų ir atstovybių steigimo bei jų veiklos nutraukimo ir tvirtina jų nuostatus;
  - 62.5. koordinuoja poskyrių ir grandžių veiklą;
  - 62.6. tvirtina leidinių redakcinės kolegijos sudėtį;
  - 62.7. tvirtina lėšų naudojimo sąmatą, nustato atlyginimus darbuotojams;
  - 62.8. tvirtina AKS įsteigtų įmonių vadovų atskaitas;
  - 62.9. prireikus sudaro laikinąsias tikslines komisijas;
  - 62.10. informuoja AKS narius apie kultūrinius ir masinius renginius, organizuoja dalyvavimą juose;
  - 62.11. rengia AKS suvažiavimo (konferencijos) nutarimų projektus;

- 62.12. sprendžia kitus Asociacijų įstatyme kolegialaus valdymo organo kompetencijai priskirtus klausimus.
63. AKS pirmininkas yra AKS valdybos pirmininkas.
64. AKS pirmininkas AKS suvažiavimui (konferencijai) teikia renkamų AKS valdybos narių kandidatūras ir pasiūlymus atstatyti AKS valdybos narius.
65. AKS valdybos narys privalo vykdyti savo pareigas pagal Civilinio kodekso 2.87 straipsnio reikalavimus.
66. AKS išdininką pripažinus neveiksniu, ribotai veiksniu, nežinia kur esančiu, ar mirusiu, arba jam pateikus AKS valdybai prašymą atsistatydinti iš išdininko pareigų:
- 66.1. AKS valdyba šių aplinkybių paaiškėjimo (prašymo įteikimo) dieną privalo sustabdyti AKS išdininko įgaliojimus ir patvirtinti naują AKS išdininką;
- 66.2. AKS revizijos komisija per dešimt dienų privalo atlikti išdininko dispozicijoje esamų grynųjų pinigų, kitų resursų finansinės apskaitos ir atskaitomybės dokumentų reviziją ir revizijos išvadas pateikia AKS valdybai;
- 66.3. nustačius finansinius ir kitokius pažeidimus, AKS valdyba veikia Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

## XII. KITI AKS KOLEGIALŪS ORGANAI

67. Naujai išrinktas AKS garbės teismas ir revizijos komisija savo pirmame posėdyje išsirenka pirmininkus.
68. Pirmininkai organizuoja kolegialių organų darbą, kviečia posėdžius.
69. Kandidatai į AKS kolegialių organų narius kolegialių organų darbe dalyvauja patariamojo balso teise.
70. Paaiškėjus, kad kolegialaus organo narys nebegali vykdyti savo pareigų, kolegialaus organo posėdyje kandidatas, tvirtinamas kolegialaus organo nariu pagal tą eilę, kuria jis buvo išrinktas.
71. AKS garbės teismas, valdybos teikimu, nagrinėja AKS narių tarpusavio santykių problemas, netinkamus poelgius. Savo išvadas ir siūlymus teikia AKS valdybai.
72. AKS revizijos komisija vykdo AKS lėšų ir išlaidų kontrolę ir tikrina jų panaudojimo tikslingumą.
73. Kiekvienas AKS narys AKS suvažiavime (konferencijoje) turi teisę teikti renkamų AKS garbės teismo ir revizijos komisijos narių kandidatūras ir pasiūlymus atstatyti AKS garbės teismo ir revizijos komisijos narius.

### **XIII. DOKUMENTŲ IR KITOS INFORMACIJOS APIE AKS VEIKLĄ PATEIKIMO NARIAMS TVARKA**

74. AKS finansiniai metai yra skaičiuojami nuo spalio 1 d. iki kitų metų rugsėjo 30 d.
75. AKS veiklos ataskaita rengiama ir teikiama nariams Asociacijos įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka.
76. AKS buveinėje turi būti visų AKS narių sąrašas. AKS skyrių buveinėse turi būti skyriaus narių sąrašas ir AKS valdybos narių sąrašas
77. Dokumentai ir informacija apie AKS veiklą AKS nariams pateikiama AKS valdybos nustatyta tvarka.

### **XIV. PRANEŠIMŲ IR SKELBIMŲ PASKELBIMO TVARKA, PAGAL KURIĄ SKELBIAMA VIEŠA INFORMACIJA**

78. Vieša informacija apie AKS veiklą įstatymų nustatyta tvarka skelbiama dienraštyje „Lietuvos aidas“.

### **XV. AKS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ STEIGIMO IR JŲ VEIKLOS NUTRAUKIMO TVARKA**

79. AKS poskyris yra struktūrinis AKS padalinys, turintis savo buveinę ir atliekantis visas arba dalį AKS funkcijų.
80. AKS gali turėti ir kitus padalinius (grandis, grupes ir t. t.), neturinčius juridinio asmens teisių ir atskirų buveinių. Šie padaliniai AKS narių pageidavimu ir iniciatyva sudaromi AKS valdybos patvirtinta tvarka nuolatiniam darbui ir operatyviam vadovavimui, atsižvelgiant į narių amžių, ankstesnės tarnybos specifiką, dabartinės veiklos pobūdį ir kt.

### **XVI. AKS ĮSTATŲ PAKEITIMAS IR PAPILDYMAS**

81. AKS įstatai keičiami ir pildomi AKS suvažiavimo sprendimu.
82. AKS nariai (narių grupės), parengtus pasiūlymus dėl AKS įstatų pakeitimų ir papildymų ne vėliau kaip prieš mėnesį iki AKS suvažiavimo privalo pateikti AKS valdybai.
83. AKS valdyba svarsto siūlymus dėl AKS įstatų pakeitimo ar papildymo, nustato jų pateikimo AKS suvažiavime eiliškumą.
84. Visi gauti pasiūlymai dėl AKS įstatų pakeitimo ar papildymo turi būti svarstomi AKS suvažiavime.

## **XVII. AKS LĖŠŲ IR PAJAMŲ NAUDOJIMO TVARKA**

85. AKS lėšas sudaro:
- 85.1. narių mokesčiai ir įnašai;
  - 85.2. fizinių asmenų, labdaros organizacijų ir labdaros fondų dovanotos (paaukotos) lėšos;
  - 85.3. nevalstybinių organizacijų, tarptautinių visuomeninių organizacijų dovanotos (paaukotos) lėšos;
  - 85.4. kredito įstaigų palūkanos už saugomas AKS lėšas;
  - 85.5. skolintos kapitalo lėšos;
  - 85.6. kitos teisėtai gautos lėšos.
86. AKS valdybos sprendimui dėl didesnės kaip 1/10 dalies AKS turto pardavimo, perleidimo ar nuomos reikalingas AKS suvažiavimo pritarimas.
87. AKS lėšos saugomos banke einamojoje sąskaitoje ir (arba) AKS kasoje.
88. AKS lėšos gali būti panaudojamos:
- 88.1. mirusiųjų AKS narių atminimui pagerbti, jų kapams tvarkyti ir prižiūrėti, paminėjimams organizuoti;
  - 88.2. AKS reikmėms tenkinti ir veiklai užtikrinti.

## **XVIII. AKS VEIKLOS KONTROLĖS TVARKA**

89. AKS veiklą kontroliuoja:
- 89.1. AKS Revizijos komisija Revizijos komisijos pirmininko patvirtinta tvarka – lėšų ir išlaidų panaudojimo tikslumą;
  - 89.2. Valstybinė mokesčių inspekcija – mokesčių mokėjimą;
  - 89.3. Valstybės kontrolė ir žinybinės audito institucijos – lėšų, gautų iš valstybės ar savivaldybės biudžetų, valstybinių įmonių, įstaigų ir organizacijų, panaudojimą.

## **XIX. AKS VEIKLOS NUTRAUKIMAS**

90. AKS pertvarkoma, (reorganizuojama ar likviduojama) Asociacijų įstatymo ir Civilinio kodekso nustatyta tvarka.
91. Be kitų Civiliniame kodekse nustatytų pareigų, AKS likvidatorius apie AKS likvidavimą privalo viešai paskelbti dienraštyje „Lietuvos aidas“.



## ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGOS VĒLIAVOS NUOSTATAI

### I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atsargos karininkų sąjungos vėliava (toliau tekste – Vėliava) simbolizuoja karininkų, žuvusių už Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, šlovę ir primena kiekvienam organizacijos nariui jo garbingą pareigą saugoti ir puoselėti šią šlovę, o prireikus visomis išgalėmis ginti Lietuvos Respublikos laisvę ir nepriklausomybę.
2. Vėliavą Atsargos karininkų sąjungai 2006 gruodžio 5 d. įteikė Lietuvos atsargos karininkų sąjungos Vilniaus apskrities skyriaus likvidacinės komisijos pirmininkas dimisijos pulkininkas leitenantas Mindaugas Žibas, kas yra patvirtinta perdavimo aktu.
3. AKS pirmininkas savo teises ir pareigas, susijusias su Vėliava gali laikinai pavesti vykdyti vienam iš savo pavaduotojų.
4. Vėliavą neša šiam tikslui paskirta Vėliavos grupė, sudaryta iš 3 organizacijos narių. Vienas iš Vėliavos grupės narių yra vėliavininkas, kiti du – jo asistentai. AKS valdybos sprendimu vėliavininkais vienu metų laikotarpiui skiriami 5 organizacijos nariai. Asistentais kaskart gali būti skiriami vis kiti organizacijos nariai. Laidotuvėse Vėliavą gali nešti vienas vėliavininkas.

5. Vėliavos grupė gali būti apsirengusi karine uniforma arba civiline apranga.
6. Vėliavos grupei vadovauja ir, jei nėra ceremonijų vadovo, visas komandas duoda vėliavininkas. Kai laidotuvėse dalyvauja vienas vėliavininkas, visus veiksmus jis atlieka be komandų, vadovaudamasis laidotuvių organizatorių nurodymais.

### II. VĒLIAVOS APRAŠYMAS

7. Vėliava pasiūta iš vilnonio audinio, išsiuvinėta šilkiniais siūlais mašininu siuvinėjimu. Vėliava stačiakampio formos, natūralaus dydžio, neapsiūta, 106 cm pločio ir 146 cm ilgio. Į vieną Vėliavos kraštinę įmaunamas kotas. Kitos trys kraštinės apsiūtos 7 cm ilgio geltonos spalvos kutais. Vėliavos koto viršūnėje yra antgalis su Gedimino stulpais.
8. Dešinėsios Vėliavos pusės laukas raudonos spalvos. Centre įkomponuotas Vytis, nukreiptas Vėliavos nešimo kryptimi, į kotą. Viršuje Vytį vainikuoja išsiuvinėtos dvi geltonu kaspinu perrištos žalių atspalvių lauro šakos, o apačioje – dvi ąžuolo šakos. Lauko kairiajame viršutiniame ir dešiniajame apatiniame kampuose išsiuvinėti baltos spalvos Gediminaičių stulpai. Dešiniajame viršutiniame ir kairiajame apatiniame kampuose – geltonos spalvos Vytauto jubiliejinių metų ženklas – sukryžiuoti kryžius, ietigalis ir V raidė.
9. Kairiosios Vėliavos pusės laukas tamsiai žalios spalvos. Centre išsiuvinėtas AKS ženklas. Trikampės pilkšvai gelsvos žvaigždės fone sukryžiuoti du kalavijai ir kovos kirvis su kviečių varpomis. Ant jų nedidelis trikampis, kuriame įkomponuotas Gedimino kalnas su pilimi trispalvės fone. Ženklo šonuose puslankiu išdėstyta geltonos spalvos šūkis (lotyniška patarlė) **SI VIS PACEM / PARA BELLUM** (Jei nori taikos, ruoškis karui), o apačioje raidės **AKS**. Lauko kraštai puošti augaliniu stilizuotu liaudišku tulpių ornamentu iš geltonos spalvos šakos ir vyšninės spalvos žiedų ir trimis tų pačių spalvų stambiais augaliniais papuošimais, ties ženklo kampais.

### III. VĒLIAVOS NAUDOJIMAS

10. Vėliava, esant raštiškam AKS pirmininko arba jį pavaduojančio / įgalioto asmens leidimui, naudojama šiais atvejais:
  - 10.1. valstybinių ir kariuomenės švenčių metu;
  - 10.2. dalyvaujant masiniuose renginiuose;
  - 10.3. per iškilmingus AKS susirinkimus ir konferencijas;
  - 10.4. AKS nario laidotuvėse.

### IV. VĒLIAVOS GRUPĒS VEIKSMI SU VĒLIAVA KARINĒSE RIKIUOTĒSE

11. Dalyvaujant karinėse ceremonijose po komandos **Ramiai** Vėliava laikoma padėtyje **prie kojos**. Vėliavininkas atsistoja stovėseną **Ramiai**, laikydamas Vėliavą dešine ranka, o Vėliavos koto apatinį antgalį pastato ant žemės prie dešiniojo bato. Asistentai stovi stovėseną **Ramiai**.
12. Po komandos **Vėliavą – nešk** iš padėties **prie kojos** vėliavininkas dešine ranka pakelia Vėliavą į viršų, o kaire paima už apatinio Vėliavos koto antgalio taip, kad Vėliavos kotas būtų laikomas tiesiai abiem rankomis. Asistentų stovėseną **Ramiai**.
13. Po komandos **Vėliavą že – myn** (iš padėties **nešk**) Vėliavos kotas dešine ranka nuleidžiamas ir pastatomas prie dešinės kojos bato, o kairė ranka prispaudžiama prie kairiojo šono. Vėliavos grupės stovėseną **Ramiai**.
14. Po komandos **Ginklu – gerbk** (iš padėties **prie kojos**) vėliavininkas dešine ranka pakelia Vėliavos kotą tiek, kad apatinis Vėliavos koto antgalis būtų šiek tiek žemiau diržo, o kaire ranka laiko Vėliavos kotą už apatinio antgalio. Ištiesiant dešinę ranką Vėliavos kotas leidžiamas žemyn ir į priekį. Asistentų stovėseną **Ramiai**.
15. Po komandos **Vėliavą že – myn** (iš padėties **gerbk**) vėliavininkas Vėliavą paima į padėtį **vėliavą nešk**, o po vykdomosios komandos Vėliava statoma **prie kojos** kaip po komandos **Ramiai**.
16. Po komandos **Laisvai** vėliavininkas ir asistentai kaire koja padaro pusę žingsnio į šoną, o kairę ranką laiko už nugaros ant juosmens.

### V. VĒLIAVOS GRUPĒS VEIKSMI SU VĒLIAVA LAIDOTUVĒSE

17. Vėliava gali būti naudojama AKS nario laidotuvėse, jei neprieštarauja laidotuvių organizatoriai arba artimieji.
18. Velionio pagerbimo ceremonija:
  - 18.1. velionio pagerbimo ceremonijai vadovauja AKS pirmininkas arba jo įgaliotas asmuo;
  - 18.2. AKS nariai, atvykę į velionio pagerbimo ceremoniją, rikiuojasi už šarvojimo patalpos ribų;
  - 18.3. rikiuotės priekyje vėliavininkas (vienas arba su asistentais);
  - 18.4. po komandos **Ramiai** vadovaujamosi šių nuostatų 11p.;

- 18.5. po komandos **Vēliava – nešk** vadovaujamasi šīų nuostatų 12p.;
- 18.6. jei patalpos ar durų aukštis per žemas, vēliava nuleidžiama tiek, kad vēliavos antgalis nesiektų lubų (durų staktos), prireikus galima vēliavos kotą palenkti į priekį;
- 18.7. vēliavininkas be atskiros komandos sustoja dviejų metrų atstumu iki velionio karsto ir elgiasi, kaip nurodyta šīų nuostatų 13p.;
- 18.8. ceremonijos vadovui davus komandą pagerbti velionį vadovaujamasi šīų nuostatų 14p.;
- 18.9. po komandos Pagerbta vadovaujamasi šīų nuostatų 15p. ir 16p.;
- 18.10. pasibaigus pagerbimo ceremonijai Vēliava išnešama arba pastatoma į laidotuvių organizatorių nurodytą vietą ir paliekama velionio lankymo laikotarpiui arba iki karsto išnešimo (jei laidotuvių organizatoriai užtikrina vēliavos saugumą).
19. Lydėjimas į kapus:
- 19.1. po artimųjų atsisveikinimo vēliavininkai(-as) atsistoja dviejų metrų atstumu iki velionio karsto ir elgiasi, kaip nurodyta šīų nuostatų 11p.;
- 19.2. nešant karstą, Vēliava nešama už velionio karsto;
- 19.3. pakėlus karstą vadovaujamasi šīų nuostatų 12p.;
- 19.4. prinešus karstą prie laidotuvių mašinos (jei tokia naudojama) vadovaujamasi šīų nuostatų p.11;
- 19.5. kai karstas pastatomas į laidotuvių mašiną, Vēliava išnešama iš laidotuvių kolonos ir paruošiama transportuoti;
- 19.6. atvykus prie kapinių vēliavininkai(-as) atsistoja dviejų metrų atstumu iki velionio karsto ir elgiasi, kaip nurodyta šīų nuostatų 11p.;
- 19.7. pakėlus karstą vadovaujamasi šīų nuostatų 12p.;
- 19.8. prinešus karstą prie laidojimo vietos vēliavininkai(-as) atsistoja laidotuvių organizatorių nurodytoje vietoje ir elgiasi, kaip nurodyta šīų nuostatų 13p.;
- 19.9. leidžiant karstą į kapo duobę vadovaujamasi šīų nuostatų 14p.;
- 19.10. pasibaigus laidotuvių ceremonijai (pagal tradiciją – po to, kai laidotuvių organizatoriai padėkoja laidotuvių dalyviams), Vēliava išnešama iš laidojimo zonos (ne mažiau kaip 30 metrų) ir paruošiama transportuoti į jos saugojimo vietą.

### VI. VĒLIAVOS GRUPĒS VEIKSMI RENGINIUOSE

20. Dalyvaujant masiniuose renginiuose, pagarba AKS Vėliava atiduodama grojant valstybės himną, vėliavų pagarbos maršą, grojant Prezidento fanfaroms. Kiti Vėliavos grupės veiksmai atliekami laikantis šių nuostatų 11–16 punktų reikalavimų.
21. Jei renginys vyksta salėje, kur yra įrengtas vėliavų stovas, Vėliavos grupė Vėliavą pastato į tą stovą ir palieka visam renginio laikui. Pasibaigus renginiui, Vėliavos grupė ją atneša (atveža) į saugojimo vietą.


### VII. VĒLIAVOS SAUGOJIMAS

22. Už Vėliavos apsaugą, kai ji nenaudojama, atsakingas AKS pirmininkas.
23. Vėliava saugoma AKS skyriaus būstinėje Pamėnkalnio g. 13, Vilniuje (Vilniaus įgulos karininkų ramovėje). Vėliava laikoma neuždengta, specialiai jai skirtoje ir sutvarkytoje vietoje.
24. Apie Vėliavos išnešimą ir gražinimą į saugojimo vietą įrašoma vėliavos apžiūros ir saugojimo žurnale, pasirašant vėliavininkui ir AKS pirmininkui.
25. Vėliavos būklę ne rečiau kaip du kartus per metus patikrina ir įvertina asmuo, atsakingas už AKS logistiką. Patikrinimo rezultatai įrašomi į vėliavos apžiūros ir saugojimo žurnalą.

### VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Likvidavus AKS, Vėliava perduodama saugoti į Vytauto Didžiojo karo muziejų.

# ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGOS NARIO, GARBĖS NARIO IR RĖMĖJO PAŽYMĖJIMŲ FORMOS



**ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGA**

## NARIO PAŽYMĖJIMAS

Nr. \_\_\_\_\_

Kapitono laisvė:

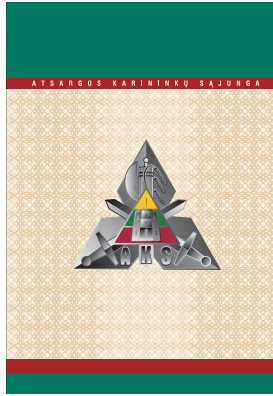
Vardas, pavardė: \_\_\_\_\_

A.V. \_\_\_\_\_


A.U. \_\_\_\_\_

AKS pritarimas: \_\_\_\_\_

Data: \_\_\_\_\_



Nario  
pažymėjimas



**ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGA**

## GARBĖS NARIO PAŽYMĖJIMAS

Nr. \_\_\_\_\_

Vardas: \_\_\_\_\_

Pavardė: \_\_\_\_\_


A.V. \_\_\_\_\_

AKS pritarimas: \_\_\_\_\_

Data: \_\_\_\_\_



Garbės nario  
pažymėjimas



**ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGA**

## RĖMĖJO PAŽYMĖJIMAS

Nr. \_\_\_\_\_

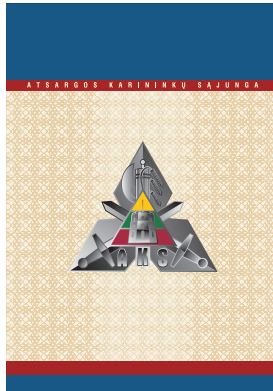
Vardas: \_\_\_\_\_

Pavardė: \_\_\_\_\_

A.V. \_\_\_\_\_

AKS pritarimas: \_\_\_\_\_

Data: \_\_\_\_\_



Rėmėjo  
pažymėjimas



ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGOS

## NARIO ŽENKLO STATUTAS

1. Atsargos karininkų sąjungos (toliau vadinama – AKS) nario ženklai žymi asmens narystę AKS.
2. Ženkilai tai AKS ženklas ir AKS ženklo miniatiūra.
3. Ženkilai teikiami kiekvienam AKS nariui.
4. Ženklus teikia AKS pirmininkas arba jo įgaliotas asmuo.
5. Ženkilai yra gavusiojo nuosavybė ir jam atitenka visam laikui.
6. AKS narys privalo gerbti ženklus ir savo elgesiu nežeminti jų, kaip AKS nario žymens, autoriteto.
7. AKS ženklas nešiojamas (segamas) prie civilio kostiumo iškilmingomis progomis ant kairiojo švarko atlapo krūtinės vidurio linijos lygyje.
8. AKS ženklo miniatiūra nešiojama (segama):
  - 8.1. prie frako ar smokingo iškilmingomis progomis ant kairiojo atlapo tokiame aukštyje kaip ir prie civilio kostiumo;
  - 8.2. prie kasdieninių rūbų.

9. AKS ženklas ir jo miniatiūra kartu nenešiojami.
10. Ženklų nešiojimo prie karinės uniformos tvarką nustato krašto apsaugos ministras.
11. Iš AKS išstoję arba pašalinti asmenys ženklų nešioti negali.
12. Pаметus ar kitaip ženklus praradus, ženklų savininko prašymu gali būti išduotas nauji ženklai, prieš tai raštu išdėsčius AKS valdybai praradimo aplinkybes ir atlyginus jų pagaminimo išlaidas.
13. Ženklų gamybos išlaidų kompensavimo tvarką nustato AKS valdyba.
14. Ženklų aprašymas:
  - 14.1. Ženklai pagaminti iš sidabro, naudojamas geltonas, žalias ir raudonas emalis.
  - 14.2. AKS ženklo matmenys 3,9 X 4,4 cm.
  - 14.3. AKS ženklo miniatiūros matmenys 1,8 X 2,1 cm.
  - 14.4. AVERSE ženklai trijų aukštų:

**Pirmas aukštas** – perpjauta trisienė piramidė. Kiekvienoje kraštinėje yra trikampė išpjova. Viršutinėje piramidės dalyje vienybės ir jėgos simbolis (kirvis, atsuktas ašmenimis kairėn); šalia trys į dešinę nusvirusios varpos.

**Antras aukštas** – trikampis, skersai padalytas į tris dalis ir padengtas geltonu, žaliu, raudonu emaliu. Iš po trikampio kyšo du sukryžiuoti kardai: rankenos ties apatiniais kampais, o smaigaliai – ties šoninių kraštinių išpjovomis.

**Trečias aukštas** – sidabrinė Gedimino pilis ant antrojo aukšto emaliuoto trikampio.
  - 14.5. Ženklo apačioje raidės „AKS“.
  - 14.6. REVERSE – atvirkščias pirmojo aukšto averso kontūras su įspaustu ženklo numeriu.

ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGOS

# GARBĖS TEISMO NUOSTATAI

## I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šie nuostatai reglamentuoja Atsargos karininkų sąjungos (toliau – AKS) garbės teismo sudarymo, šio teismo darbo organizavimo, drausmės bylų AKS nariams iškėlimo ir nagrinėjimo tvarką.
2. AKS nariams drausmės bylos iškeliomos ir nagrinėjamos vadovaujantis Krašto apsaugos tarnybos įstatymu, AKS įstatais, Karių etikos kodeksu, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais karių, esančių atsargoje ar dimisijoje, pareigas ir elgesį.
3. AKS garbės teismo sprendimai yra aukštesni už AKS filialų arba AKS narių – juridinių asmenų garbės teismų sprendimus.

## II. AKS GARBĖS TEISMO SUDARYMAS

4. AKS suvažiavimas nustato AKS garbės teismo narių ir kandidatų į narius skaičių, išrenka AKS garbės teismo narius ir kandidatus į narius. AKS garbės teismo įgaliojimai trunka trejus metus.
5. AKS garbės teismo nariai savo pirmajame posėdyje renka iš savo tarpo AKS garbės teismo pirmininką ir jo pavaduotoją.
6. Paaikškęs, kad garbės teismo narys nebegali vykdyti savo pareigų, garbės teismo posėdyje kandidatas, ta eile, kuria jis buvo išrinktas, tvirtinamas garbės teismo nariu.
7. AKS garbės teismo pirmininkas organizuoja teismo darbą ir vadovauja garbės teismo posėdžiams. Tais atvejais, kai dėl svarbių priežasčių jis negali eiti šių pareigų, teismo darbui vadovauja AKS garbės teismo pirmininko pavaduotojas.

## III. AKS GARBĖS TEISMO DARBO ORGANIZAVIMAS

8. AKS narių drausmės bylos nagrinėjamos AKS garbės teismo posėdyje.
9. AKS garbės teismo posėdžio datą, laiką ir vietą nustato šio teismo pirmininkas, o kai jo nėra – pirmininko pavaduotojas.
10. AKS garbės teismo posėdis laikomas teisėtu, jei jame dalyvauja ne mažiau kaip du šio teismo nariai.

11. Kandidatai į AKS garbės teismo narius patariamojo balso teise dalyvauja kolegialių organų darbe.
12. Jei AKS garbės teismo narys yra susijęs su AKS nariu, kuriam iškelta drausmės byla, ryšiais, galinčiais kelti abejonių dėl nešališkumo, arba asmuo, kuriam iškelta drausmės byla, motyvuotai paaiškina apie galimą teismo nario suinteresuotumą bylos baigtimi, jis privalo nusišalinti nuo drausmės bylos nagrinėjimo.
13. Garbės teismo posėdžio protokolą posėdžio pirmininko pavedimu rašo vienas iš AKS garbės teismo narių arba posėdžio eiga įrašoma į diktofoną.
14. AKS garbės teismo sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių teismo narių balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia pirmininko balsas.
15. AKS garbės teismo posėdžio protokolą ir nutarimus pasirašo visi posėdyje dalyvavę teismo nariai.
16. AKS garbės teismo bylas ir dokumentaciją tvarko AKS garbės teismo pirminkas.

#### **IV. DRAUSMĖS BYLOS IŠKĖLIMAS**

17. AKS nariui drausmės bylą iškelti turi teisę AKS valdyba. Dėl bylos iškėlimo AKS valdyba priima motyvuotą sprendimą.
18. AKS nariui drausmės byla gali būti iškeliama ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pažeidimo ar nusižengimo paaiškėjimo dienos.
19. Drausmės byla negali būti keliama, jei nuo pažeidimo ar nusižengimo padarymo dienos praėjo daugiau kaip vieneri metai.
20. AKS valdybos nutarime dėl drausmės bylos iškėlimo nurodoma:
  - 20.1. drausmės bylos iškėlimo data;
  - 20.2. AKS nario, kuriam iškelta drausmės byla, vardas, pavardė;
  - 20.3. pažeidimo ar nusižengimo paaiškėjimo data;
  - 20.4. pagrindas drausmės bylai iškelti (nustatytos pažeidimo ar nusižengimo aplinkybės ir jas patvirtinantys dokumentai ar kiti įrodymai);
  - 20.5. teisės aktai, kurių reikalavimus AKS narys yra pažeidęs savo veiksmais;
  - 20.6. duomenys apie pranešimą AKS nariui dėl pažeidimo ar nusižengimo tyrimo, jo paaiškinimai ir papildomi dokumentai.

#### **V. DRAUSMĖS BYLOS NAGRINĖJIMAS**

21. AKS garbės teismo pirminkas, gavęs iškeltą AKS nariui drausmės bylą, užregistruoja ją Drausmės bylų registracijos žurnale, praneša garbės teismo

- nariams apie paruošiamojo posėdžio datą, laiką ir vietą. Paruošiamasis garbės teismo posėdis turi įvykti ne vėliau kaip per dešimt darbo dienų nuo drausmės bylos gavimo dienos.
22. Paruošiamajame posėdyje garbės teismo nariai susipažįsta su drausmės byla ir priima nutarimą dėl bylos nagrinėjimo datos, laiko ir vietos, papildomų duomenų rinkimo, kitų asmenų kvietimo dalyvauti posėdyje, jei tai yra reikalinga, siekiant teisingai ir objektyviai išnagrinėti drausmės bylą.
  23. Nesudėtingais atvejais drausmės bylos nagrinėjimas gali vykti be paruošiamojo posėdžio, bet ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo drausmės bylos gavimo dienos.
  24. AKS nario, kuriam iškelta drausmės byla, dalyvavimas garbės teismo posėdyje privalomas, išskyrus atvejus, kai pateikiami nedalyvavimą pateisinantys dokumentai. Tokiu atveju garbės teismo posėdis atidedamas.
  25. Drausmės byla gali būti nagrinėjama nedalyvaujant AKS nariui, kuriam ši byla iškelta, tuo atveju, jei garbės teismas nepripažįs neatvykimo į garbės teismo posėdį priežasčių svarbiomis arba nebus pateikti neatvykimą pateisinantys dokumentai.
  26. Kitų asmenų neatvykimas į posėdį nėra kliūtis nagrinėti drausmės bylą, išskyrus atvejus, kai garbės teismas nusprendžia, kad jų dalyvavimas yra būtinas.
  27. Garbės teismo posėdyje dalyvaujantys asmenys turi teisę teikti prašymus, įrodymus žodžiu ir raštu, užduoti klausimus dalyvaujantiems bylos nagrinėjime asmenims, prieštarauti šių asmenų prašymams ir paaiškinimams, prašyti papildomai surinkti įrodymus.
  28. Garbės teismo posėdis pradamas pirmininko pranešimu apie AKS valdybos sprendimą iškelti AKS nariui drausmės bylą ir surinktus įrodymus, patvirtinančius ar paneigiančius AKS nario padarytus nusižengimus.
  29. Garbės teismo posėdžio protokole nurodoma:
    - 29.1. posėdžio data, laikas, vieta;
    - 29.2. posėdyje dalyvaujantys garbės teismo nariai;
    - 29.3. kiti posėdyje dalyvaujantys asmenys;
    - 29.4. duomenys apie nagrinėjamą drausmės bylą;
    - 29.5. bylos nagrinėjimui pateikti dokumentai;
    - 29.6. trumpas pažeidimo ar nusižengimo turinys;
    - 29.7. posėdyje dalyvaujančių asmenų kalbų (pranešimų) ir paaiškinimų trumpos turinys.

30. Išklausęs visus posėdyje dalyvaujančius asmenis, garbės teismas sprendimą priima uždarame pasitarime, kuriame dalyvauja tik garbės teismo nariai.
31. Drausmės bylos nagrinėjimas gali būti atidėtas, bet ne ilgiau kaip 10 dienų, jei paaiškės svarbios aplinkybės, dėl kurių šį posėdį reikia atidėti.

#### **VI. AKS GARBĖS TEISMO SPRENDIMO PRIĖMIMAS**

32. AKS garbės teismas, išnagrinėjęs AKS nario drausmės bylą, gali:
  - 32.1. jį išteisinti;
  - 32.2. apsiriboti bylos svarstymu;
  - 32.3. nutraukti drausmės bylą, jei praleistas šios bylos iškėlimo terminas;
  - 32.4. įpareigoti kaltininką viešai atsiprašyti nukentėjusiojo;
  - 32.5. pareikšti pastabą;
  - 32.6. pareikšti papeikimą;
  - 32.7. pasiūlyti krašto apsaugos ministrui atimti teisę dėvėti kario uniformą;
  - 32.8. pasiūlyti AKS valdybai pašalinti iš narių.
33. Garbės teismo sprendimas priimamas ir paskelbiamas tą pačią dieną, kai buvo išnagrinėta drausmės byla.
34. AKS garbės teismo sprendimą sudaro įžanginė, aprašomoji ir motyvuojamoji dalys, kuriose laisva forma išdėstomi visi sprendimui priimti reikalingi duomenys. Rezoliucinėje dalyje nurodoma galutinė garbės teismo išvada.
35. AKS garbės teismo sprendimą pasirašo visi posėdyje dalyvaujantys teismo nariai.
36. AKS garbės teismo sprendimas paskelbiamas posėdžio salėje. Apie priimtą AKS garbės teismo sprendimą visi AKS nariai informuojami artimiausiam visuotiniame AKS narių susirinkime.

#### **VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

37. AKS garbės teismo paskirta nuobauda galioja vienerius metus.
38. Praėjus metams po nario pašalinimo iš AKS, garbės teismas gali svarstyti pašalinto asmens prašymą suteikti teisę iš naujo įstoti į AKS.
39. AKS garbės teismo sprendimas gali būti skundžiamas per 14 dienų nuo jo paskelbimo Civiliniame kodekse nustatyta tvarka.

ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGOS

## MEDALIO STATUTAS

1. Atsargos karininkų sąjungos medalis (toliau vadinama – medalis) yra garbės ženklas, skirtas pagerbti pasižymėjusius Atsargos karininkų sąjungos (toliau vadinama – AKS) narius ir kitus jai nusipelnčius asmenis.
2. Medaliu apdovanojama už svarų asmeninį indelį įgyvendinant AKS tikslus ir uždavinius, aktyvią veiklą stiprinant AKS, keliant jos autoritetą.
3. Medaliu apdovanoja AKS pirmininkas, pritarus valdybai.
4. Apdovanotam asmeniui (apdovanojant po mirties jo artimiesiems) įteikiamas medalis, medalio miniatiūra, kaspino spalvų juostelė ir apdovanojimo liudijimas.
5. Medalis arba jo miniatiūra nešiojami Lietuvos valstybės švenčių ir atmintinomis dienomis ir AKS svarbiomis progomis.
6. Medalis nešiojamas švarko kairėje krūtinės pusėje ties antkišenio viduriu taip, kad medalio apačia būtų 3 mm aukščiau antkišenio sagos (arba įsivaizduojamos jos vietos).
7. Su kitais apdovanojimais medalis nešiojamas vyresniškumo tvarka.
8. Medalio nešiojimo prie karinės uniformos tvarką nustato krašto apsaugos ministras.
9. Medalio pakaitus galima segėti: miniatiūrą – prie iškilmingų civilių drabužių, kaspino spalvų juostelę – prie karinės uniformos arba civilių rūbų.
10. Medalis iš AKS nario gali būti atimtas AKS valdybos sprendimu, pritarus etikos komisijai.



11. Atimtas medalis, jo miniatiūra ir apdovanojimo liudijimas grąžinamas AKS pirmininkui arba jo įgaliotam asmeniui.
12. Praradus medalį, naujas neišduodamas.
13. Medalio aprašymas:
  - 13.1. Medalis lygiakraščio trikampio formos, laužytom kraštinėm, trijų aukštų, 38 mm skersmens, 6 mm aukščio, gaminamas iš balto ir geltono metalo.
  - 13.2. AVERSAS:
    - Pirmas aukštas** – lygiakraščio laužyto trikampio formos. Kraštinių įkirptėse laiptuotos briaunelės. Trikampio kampai skliauto formos, paviršius matinis. Gaminamas iš balto metalo 2 mm aukščio.
    - Antras aukštas** – lygiakraštis trikampis su simetriškai prakištais kalaviiais. Trikampio dugnas dengtas raudonu emaliu. Gaminamas iš geltono metalo 2 mm aukščio.
    - Trečias aukštas** – stilizuoti Gediminaičių stulpai, geltono metalo 2 mm aukščio.
  - 13.3. REVERSAS išgaubtas.
  - 13.4. KASPINAS:
    - 32 mm pločio muaras, į apačią siaurėjantis. Spalvų matmenys: 2 mm žalia, 2 mm sidabrinė, 10 mm raudona, 4 mm auksinė, 10 mm raudona, 2 mm sidabrinė, 2 mm žalia. Kaspinas prisegamas lankeliu, pervertu per medalio kilputę.

**2012 m. AKS valdybos sprendimu Medalio statutas papildytas punktais:**

- 13.4. Antrą, trečią ir ketvirtą kartą gali būti apdovanojama šiuo Medalium praėjus ne mažiau kaip 3 metams po paskutinio apdovanojimo.
- 13.5. Medalis įteikiamas tik apdovanojant pirmą kartą. Apdovanojant Medalium pakartotinai, įteikiama bronzos, sidabro ar aukso spalvos ąžuolo šakelė, segama Medalio kaspino ar juostelės viduryje.
- 13.6. Bronzinė ąžuolo šakelė žymi antrą, Sidabrinė – trečią, o Auksinė – ketvirtą apdovanojimą.



AKS pirmininkas ats. plk. Romas Žibas pristato kauniečiams AKS misiją. Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės diena Kaune. 2011 m. gegužės 15 d.



Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas aukoja lėšas statyti paminklui, skirtam Salaspilio mūšiui įamžinti. Lėšas renka AKS nariai. 2011 m. gegužės 15 d.



AKS nariai – ats. plk. Algimantas Vyšniauskas ir dim. plk. lt. Mindaugas Žibas – prie paminklinio akmens Šilutėje. Paminklinis akmuo padovanotas AKS nario dim. mjr. Vytauto Vaclovo Geštauto. 2011 m. rugpjūčio 26 d.



AKS pirmininkas ats. plk. Romas Žibas su AKS valdybos nariais – dim. mjr. Vytautu Vaclovo Geštautu ir dim. plk. Vitu Antanu Kelevišiumi – aptaria pasirengimą visuotiniam ataskaitiniam AKS suvažiavimui. 2011 m. lapkričio 9 d.



AKS Garbės teismo pirmininkas ats. plk. Algimantas Vyšniauskas su AKS nariu, Lietuvos aviacijos pradininku dim. ltn. Viktoru Ašmiansku, minint AKS nario 100-mečio jubiliejų. 2012 m. vasario 22 d.



AKS narys dim. plk. monsinjoras Alfonsas Svarinskas su AKS nariais, atvykusiais į talką Didžiosios Kovos apygardos partizanų parke, Ukmergės rajone. 2012 m. balandžio 14 d.



Pasibaigus talkai Didžiosios Kovos apygardos partizanų parke, bendra nuotrauka su monsijoru Alfonsu Svarinsku. 2012 m. balandžio 14 d.



AKS nariai pėsčiųjų žygyje „Džūkų kovų keliais“. 2012 m. liepos 6 d.



AKS nariai pėsčiųjų žygyje „Aukštaitijos partizanų kovų keliais“.  
2013 m. balandžio 13 d.



Talka Didžiosios Kovos apygardos partizanų parke. 2013 m. gegužės 11 d.



Dim. plk. Monsinjoras Alfonsas Svarinskas su AKS nariais Didžiosios Kovos apygardos partizanų parke. 2013 m. gegužės 11 d.



AKS pirmininkas ats. plk. Romas Žibas įteikia AKS medalį už nuopelnus AKS sekretoriui dim. mjr. Henrikuui Narsčiui. 2013 m. gegužės 11 d.



AKS pirmininkas ats. plk. Romas Žibas dėkoja Ukmergės rajono jaunuoliams, dalyvavusiems talkoje. 2013 m. gegužės 11 d.



AKS nariai – ats. kpt. Valdas Mintaučkis, AKS pirmininkas ats. plk. Romas Žibas, dim. mjr. Vytautas Vaclovas Geštautas ir dim. plk. Vitas Antanas Kelevišius – pratybose „Kardo kirtis 2013“ Pabradės poligone. 2013 m. birželio 3 d.



AKS pirmininkas ats. plk. Romas Žibas, AKS Garbės teismo pirmininkas ats. plk. Algimantas Vyšniauskas ir AKS valdybos narys dim. mjr. Vytautas Vaclovas Geštautas (pirmos eilės viduryje) dalyvavo AKS Panevėžio skyriaus susirinkime. 2013 m. rugsėjo 25 d.



AKS ataskaitinio susirinkimo sekretoriatas. Iš kairės – AKS susirinkimo pirmininkas dim. mjr. Vytautas Vaclovas Geštautas, susirinkimo sekretorius AKS sekretorius dim. mjr. Henrikas Narščius. 2013 m. spalio 30 d.



AKS pirmininkas ats. plk. Romas Žibas pristato AKS visuotiniam susirinkimui veiklos ataskaitą. 2013 m. spalio 30 d.



Išrinkta nauja AKS valdyba. Pirmoje eilėje iš kairės į dešinę sėdi ats. kpt. Algirdas Kiburys, AKS pirmininkas ats. plk. Algimantas Vyšniauskas, dim. mjr. Vytautas Vaclovas Geštautas, dim. plk. ltn. Mindaugas Žibas. Iš kairės į dešinę stovi ats. ltn. Regimantas Žukas, ats. mjr. Darius Antanaitis, dim. kpt. Adolfas Barysas, dim. kpt. Juozas Lopetaitis, dim. mjr. Henrikas Narsčius. 2013 m. spalio 30 d.



AKS nariai su buvusiu kariuomenės vadu generolu majoru Jonu Andriuškevičiumi ir Sausumos pajėgų vadu generolu majoru Almantu Leika Vilniaus įgulos karininkų ramovėje Lietuvos kariuomenės 95-ųjų metinių proga. 2013 m. lapkričio 11 d.



AKS 90-ųjų įkūrimo metinių minėjimas Lietuvos karo akademijoje. 2014 m. balandžio 6 d.



AKS istoriją 90-ųjų įkūrimo metinių proga pristato AKS pirmininkas ats. plk. Algimantas Vyšniauskas. 2014 m. balandžio 6 d.



KAM ministras Juozas Olekas sveikina AKS narius 90-ųjų įkūrimo metinių proga. 2014 m. balandžio 6 d.



AKS nariai per talką Didžiosios Kovos apygardos partizanų parke su monsinjoru Alfonsu Svarinsku. 2014 m. gegužės 10 d.



AKS nariai su Sausumos pajėgų vadu gen. mjr. Almantu Leika Biržiuose, prie paminklo Salaspilio mūšiui įamžinti. 2014 m. liepos 6 d.



AKS nariai prie monsinjoro Alfonso Svarinsko kapo. 2014 m. liepos 21 d.



AKS nariai per Vėlinės pagerbė savanorių kapus Alytuje. 2014 m. lapkričio 1 d.

## ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGOS VEIKLA

---



KAM ministras Juozas Olekas Kariuomenės dienos proga įteikia krašto apsaugos sistemos medažį civiliams „Už nuopelnus“ AKS nariui ats. kpt. Valdui Mintaučkuii. 2014 m. lapkričio 19 d.



AKS pirmininkas ats. plk. Algimantas Vyšniauskas per AKS visuotinį susirinkimą padėkos raštą įteikia AKS nariui ats. mjr. Vidmantui Mažeikai. 2014 m. lapkričio 21 d.



Iškilmingas Lietuvos valstybės 97-ųjų atkūrimo metinių minėjimas Vilniaus įgulos karininkų ramovėje. 2015 m. vasario 13 d.



AKS nariai prie paminklo žuvusiems už Tėvynę Antakalnio kapinėse. 2015 m. birželio 15 d.



Kariuomenės vadas gen. ltn. Jonas Vytautas Žukas ir AKS pirmininkas dim. plk. Algimantas Vyšniauskas pasirašo bendradarbiavimo sutartį. 2015 m. gruodžio 14 d.



Sutarties pasirašymo dalyviai su kariuomenės vadu. Iš kairės į dešinę AKS pirmininkas dim. plk. A. Vyšniauskas, kariuomenės vadas gen. ltn. J. V. Žukas, AKS valdybos narys ats. kpt. V. Vitkus, AKS valdybos narys dim. mjr. V. V. Geštautas. 2015 m. gruodžio 14 d.



AKS nariai Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dieną Vilniuje. 2015 m. Stovi iš kairės į dešinę dim. plk. M. Žibas, ats. kpt. V. Vitkus, ats. vyr. ltn. R. Geštautienė, dim. mjr. V. V. Geštautas, dim. plk. A. Vyšniauskas, ats. mjr. V. Mažeika, dim. mjr. J. Judka, priklausęs dim. plk. ltn. A. Žiauberis.



AKS nariai –  
dim. plk. V. A. Kelevišius,  
dim. plk. A. Vyšniauskas,  
dim. plk. ltn. M. Žibas,  
dim. plk. ltn. A. Žiauberis  
– pratybų „Geležinis  
Vilkas 2016“ Pabradės  
poligone stebėtojai.



AKS valdybos nariai AKS Jonavos skyriuje aptaria skyriaus veiklos perspektyvas.  
2016 m. spalio 12 d.



AKS pirmininkas dim. plk.  
A. Vyšniauskas pristato  
2016 m. AKS veiklos ataskaitą.  
2016 m. spalio 27 d.



AKS garbės pirmininkas  
dim. plk. Romas Žibas  
visada turi ką pasakyti.  
2016 m. spalio 27 d.



AKS narė ats. kpt. Daina  
Kameraitienė minint Lietuvos  
kariuomenės įkūrimo  
98-ąsias metines apdovanota  
AKS medaliu už nuopelnus.  
2016 m. lapkričio 21 d.



Latvijas parlamenta pirminīkē Inara Mūrniece AKS nariem pristato Latvijas parlamenta rūmus. 2017. m. sausio 20 d.



Latvijas prezidents Raimonds Vejonis bendrauja su AKS nariais, atvykusiais į Latvijos barikadų dienos minėjimą. 2017. m. sausio 20 d.



AKS pirmininkas dim. plk. A. Vyšniauskas dėkoja Vilniaus įgulos karininkų ramovės folkloro ansambliui „Vilnelė“ už puikų koncertą AKS 93-ųjų įkūrimo metinių proga. 2017 m. balandžio 7 d.



AKS Panevėžio skyriaus pirmininkas dim. plk. ltn. Romualdas Kiseliusas ir AKS valdybos narys Vidmantas Vitkus aptaria AKS pasirošimą Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienai Panevėžyje. 2017 m. gegužės 21 d.



AKS narys dim. mjr. Antanas Burokas su AKS vėliava Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dieną Panevėžyje. 2017 m. gegužės 21 d.



AKS visuotinis susirinkimas 2017 m. lapkričio 15 d.



AKS nariai dalyvauja patriotinių organizacijų eisenoje vasario 16-ąją, minint Lietuvos valstybės šimtmetį. Kolonos priekyje AKS pirmininkas dim. plk. A. Vyšniauskas. 2018 m. vasario 16 d.



AKS nariai – dim. mjr. V. V. Geštautas, dim. plk. A. Vyšniauskas ir dim. plk. ltn. M. Žibas – pasiruošę pristatyti AKS veiklą Alytaus visuomenei. 2018 m. gegužės 20 d.

## ATSARGOS KARININKŲ SĄJUNGOS VEIKLA

---



AKS pirmininkas dīm. plk. A. Vyšniauskas savo gimtajame krašte kartu su VSAT pareigūnais dirba su jaunimu. 2018 m. birželio 12 d.



AKS nariai prie paminklo paskutiniam Lietuvos partizanui Antanui Kraujeliui-Siaubūniui. 2018 m. birželio 16 d.



Ekskursija Lietuvos Seimo rūmuose. Ekskursijos vadovas AKS narys dim. mjr. V. V. Geštautas su Ukrainos moksleiviais. 2018 m. sausio 12 d.



AKS nariai atiduoda paskutinę pagarbą legendiniam partizanų vadui generolui Adolfui Ramanauskui-Vanagai. 2018 m. spalio 6 d.



Sausumos pajėgų vadas sveikina atsargos ir dimisijos karius Lietuvos kariuomenės šimtmečio proga Vilniaus įgulos karininkų ramovėje. 2018 m. lapkričio 22 d.



Sausumos pajėgų vadas  
brg. gen. Voldemaras Rupšys,  
AKS Vilniaus skyriaus pirmi-  
ninkas dim. mjr. Vidmantas  
Mažeika su žmona Jolanta  
Vilniaus įgulos karininkų  
ramovėje švenčiant Lietuvos  
kariuomenės šimtmetį  
2018 m. lapkričio 22 d.



AKS pirmininkas dim. plk.  
Algimantas Vyšniauskas,  
partizanas Juozas Jakavonis-  
Tigras ir LVR karių sąjungos  
vadas dim. kpt. Jeronimas  
Kraulyš Nacionalinės  
dailės galerijos iškilmių  
salėje švenčiant Lietuvos  
kariuomenės šimtmetį  
2018 m. lapkričio 24 d.



AKS nariai laukia padėti gėles prie Laisvės monumento Rygoje minint Latvijos barikadų dieną. 2019 m. sausio 27 d.



AKS nariai prie Latvijos parlamento su Latvijos kariuomenės vadu. 2019 m. sausio 27 d.

Atsargos karininkų sąjunga  
2-as papildytas leidimas

2019 03 26. Tiražas 300 egz. Užs. Nr. G-333.

Dim. plk. Algimanto Vyšniausko, dim. kpt. Valdo Mintauččio,  
Atsargos karininkų sąjungos archyvo ir Alfredo Pliadžio nuotraukos  
Maketavo KAM bendrųjų reikalų departamento  
Vaizdinės informacijos skyrius, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius.

Spausdino Lietuvos kariuomenės Karo kartografijos centras,  
Muitinės g. 4, Domeikava, LT-54359 Kauno r.

[www.kam.lt](http://www.kam.lt)